

NOVI TADNIK

GLASILO OBČINSKIH ORGANIZACIJ SZDL CELJE, LAŠKO, SLOVENSKE KONJICE, ŠENTJUR, ŠMARJE PRI JELŠAH IN ŽALEC

ŠMARSKI NAMEN

Prihodnjo nedeljo se bodo šmarski občani v več krajevnih skupnostih odločili o samoprispevku. Po uspešnih referendumih v Zalcu, Sentjurju, Celju in v laških krajevnih skupnostih se bodo tudi šmarski občani zbrali na glasovalnih mestih, povabljeni, da izrečejo svoj da za ceste vodovode ali za komunalno ureditev svojega kraja.

Kajti v Šmarju so se odločili, da bo vsaka krajevna skupnost obdržala s samoprispevkom zbrana sredstva in jih nato vložila tja, kjer bo najkoristnejše. Krajevna skupnost, ta naša mikro samoupravna celica, bo postavljena v položaj, ki ga nakazujejo tudi ustavna dopolnila. Občani v krajevnih skupnostih bodo lahko izrekli da za svoj prispevek. Prav tako pa bodo sami odločali o tem, kaj bodo storili s sredstvi, kako jih bodo še oplemenitili, pomnožili in z njimi uredili v kraju tisto, kar menijo, da jih najbolj tare.

Občanov neposredni interes za ureditev vodovoda, ceste, otroškega varstva, okolja, kul-

turnega centra ali česa drugega, bo v krajevnih skupnostih vse bolj prisoten. Rešitve ne bo večno ponujal le občinski proračun. Zahteve posameznih krajev bodo vse večje, občinske vreče, če bomo res vztrajali z dosledno razbremenitvijo gospodarstva, pa bodo vse manjše. Kaj bo treba storiti? Ustavna dopolnila dajejo odgovor. Mnoge dosedanje akcije v krajevnih skupnostih, posebej pa tudi šmarski referendum, prav tako. V krajevnih skupnostih bomo morali za izpolnjevanje delovnih programov spodbujati občanovo-proizvajalčevo pripravljenost za skupno reševanje konkretnih krajevnih problemov. Sredstva referenduma so lahko šele prvi kupček, ki pa se more povečati z dodatnimi viri delovnih organizacij, občine, samoupravnih interesov skupnosti in še koga.

Krajevna skupnost dobiva tako tudi stvarno materialno vsebino, ki je sedaj še mnogokrat močno navidezna in omejena.

Šmarski namen je tako nedvomno zelo dragocen. Ne glede na dejanski rezultat. Ze sam načrt, še zlasti, če so v vsaki krajevni skupnosti občani evidentirali vse probleme in se dogovorili v kolikšnem času in kako jih bodo rešili.

Odločitev za izvedbo referenduma je posebno nalahka v takem predelu našega območja, kjer nerazvitost vsakodnevno opominja in zahteva večjo angažiranost ljudi. In s tem spreminjanje stanja, sedanjega življenja ter oblikovanja osnov za drugačen jutri.

Zato bo šmarski 14. maj več kot le preizkušnja za vesti in pripravljenosti — za skupni hitrejši korak v boljše. Če bi bilo samo to, tedaj bi bila odločitev lažja. Ta trenutek, ki že itak ni preveč naklonjen standardu, pa je drugače izmerjen tam, kjer je še tako malo možnosti za kaj več kot za skromno življenje. Tudi zato je šmarski referendum primeren za take vrste razmišljanja, kot je tole.

J. VOLFAND

ALI JE KAJ TRDEN TA VAŠ MOST? — Oba sta majava, polulski in oni v podaljšku Čopove ulice. Toda njuni dnevi so šteti! Da dnevi! Kajti v sredo, 26. aprila, sta predsednik celjske občinske skupščine, inž. Dušan Burnik (na fotografiji) in direktor gradbenega industrijskega podjetja Ingrad, inž. Henrik Čmak, podpisala pogodbo o gradnji obeh mostov. Celjska občinska skupščina bo za graditev obeh objektov plačala 463 milijonov starih dinarjev, dela pa naj bi bila končana 10. in 20. novembra letos! Torej, bogata naložba celjske občinske skupščine v dva pomembna komunalna objekta.

Milan Božič

Referendum v Šmarju

PODPORA RAZVOJU

V nedeljo, 14. maja, bodo skoraj po celi šmarski občini občani glasovali za samoprispevek, ki se bo stekal izključno na krajevne skupnosti. Samoprispevek, eden izmed mnogih v zadnjem času, ima en sam namen — kolikor mogoče izboljšati cestno zmedo v občini. Sredstva, zbrana v obdobju petih let, pa se bodo porabila tudi, vendar v manjši meri, za potrebo kulture prosvetnega življenja v posameznih krajevnih skupnostih.

V predlogu za uvedbo krajevnega samoprispevka za gradnjo in vzdrževanje krajevnih cest in nekaterih komunalnih objektov v krajevnih skupnostih na območju občine Šmarje pri Jelšah so določeni odstotki, ki se bodo trkali v petletnem obdobju.

Vsi, ki so v rednem delovnem razmerju, bi dajali 1 odstotek od osebnega dohodka, 1 odstotki bi se stekali o katrstrskega dohodka, 2 odstotki od osnove za odmero prispevka od samostojnega opravljanja obrti ali druge gospodarske dejavnosti in 1 odstotek od pokojnin, upoštevajoč z odlokom predpisane oprostitve.

Referendum, ki bo 14. maja, ne bo zajel cele občine Šmarje pri Jelšah. Obšel bo območja krajevnih skupnosti Rogaška Slatina, Kostrivnica, Rogatec, Stojno selo, Dobovec in Donačka gora. Navedena naselja že imajo samoprispevek za posamezne dejavnosti, zato jih ne nameravajo obremeniti še s tem.

V občini bodo v nedeljo zbori volilcev, na katerih bodo pretresli pomen in nujnost bližnjega referenduma, ki je za občino velikega po-

mena, saj se prav ceste in komunalni objekti tista boleča točka, ki se le počasi celi. Nedvomno je, da je uvedba samoprispevka edina rešitev za ureditev stanja, predvsem pa se je treba zavedati, da

se bo treba vedno bolj naslanjati na lastne sile.

Vsi doslej razpisani referendumi za samoprispevek v občini Šmarje pri Jelšah so uspeli, kar dokazuje, da je šmarskemu občanu natanko jasno, kaj samoprispevek pomeni. Hkrati pa kažejo ti uspehi veliko zavest šmarskih ljudi. Prepričani smo, da se bo uspeh, dosežen na prejšnjih referendumih, tudi tokrat, v nedeljo, 14. maja, ponovil. Vsekakor bomo o referendumu v šmarski občini še poročali.

MST

POČITEK NA IZLETIH

Prvomajski prazniki so za nami. Za nekatere so bili dopusi v majhen, saj so trajali kar šest dni.

V tem ko so bili dnevi do praznikov polni raznih prireditvev in proslav, je vladalo okoli prvega maja pravočasto praznično razpoloženje. K vsemu temu je prispevalo še vreme, ki se navzlic napovedim ni izneverilo, vsaj na celjskem območju ne.

Počitek sredi dela. Počitek v spoznanju, da je današnji prvi maj drugačen, kot je bil oni pred vojno. Počitek sredi delovnih zmag in na pragu novih naporov, nalog.

Celje je bilo za praznične dni kot izumrlo, zato pa so začele bližnje in druge turistične ter planinske postojanke. Bile so polne kot že zlepa ne in človek si nehoti

želi, da bi vsaj približno tako bilo tudi druge praznične dni. Kakšno počutje po počitku, razvedrilo. Po takšnem odmoru gre delo lažje izpod rok.

Gornja Savinjska dolina je bila polna ogiskovalcev, prav tako Golte. Medtem ko so tu ostale le še manjše snežne krpe, je bilo na Okrešlju zimsko razpoloženje.

Ob Velenjskem jezeru je bilo polno obiskovalcev in daleč naokrog je dišalo po raznjicah, čevapčicah. Majalni taborni ognji so nastajali kar na travnatem bregu.

Zdravilišča so bila polna, v Rimskih Toplicah pa so začeli že na prostem. Odprti bazen je privabil mnoge kopalce.

Celjska koča in Svetina sta imeli tradicionalne obiskoval-

ce. Le škoda, da so si nekateri prav v tem miru privoščili pod Tolstom prvi trening za bližnji moto kros. Človek gre v naravo iskat miru, najde pa brušč motorjev. Škoda!

Pri Izletniku in Kompas so poskrbeli za mnoge avtobusne izlete v tujino. Teh ugodnosti je izkoristilo okoli 500 Celjanov, dosti več pa je bilo tistih, ki so vpregli lastne železne konjičke in se zapodili čez mejo.

Navzlic velikemu prometu so bile ceste razmeroma mirne. Težjih prometnih nesreč vsaj na celjskem območju ni bilo.

Prvi delovni teden v maju bo krajši za dva dni. Tako bo start v nove naloge lažji, prijetnejši...

MB

VELIK
DAN

28
NOVIH

Pretekli četrtek, 29. aprila, je bil za kolektiv rudarskega šolskega centra pomemben dan. V kolektivu so namreč volili nove člane samoupravnih organov v štiri organizacije združenega dela in v svet rudarskega šolskega centra.

Ze sedaj je v poklicnih in tehniških šolah 900 učencev, prav toliko jih je zaposlenih v njihovih obrti.

Letos se bo kolektiv centra srečal z veliko nalogo — gradnjo novega šolskega trakta, kajti pouk v sedanjih prostorih poteka od šestih zjutraj do devetih zvečer.

Pretekli teden so v Rogaški Slatini v sklopu proslav ob obletnici OF in 1. maja v Slovenskem domu svečano sprejeli v ZK osemindvajset mladih. Po krajšem govoru sekretarja občinske konference ZK Šmarje pri Jelšah Darka Bizjaka je vsak dobil lepo spominsko darilo, nato pa so se skoraj uro zadržali v prijetnem in koristnem razgovoru s starejšimi tovariši komunisti. Novosprejeti komunisti so večinoma iz vrst intelektualcev in delavcev, precej manj pa je med njimi mladih iz kmečkih vrst.

z urednikove mize

Ceprav smo mislili, da bo praznična številka Novega tednika izšla le na dvanajstih straneh, se je stvar zasukala drugače. Pred vami je tednik na šestnajstih straneh — spet za mnogo zanimivega branja. Med drugim z ekskluzivnim intervjujem s kapetanom šolske ladje Galeb, s prvim nadaljevanjem nanizanke Ceyton place, s kritičnim in pojasnjevalnim člankom Vinka Preloga Kako pospešiti razvoj na Kozjanskem, z reportažnim zapisom o Vojvodini...

Naša nagradna igra je tokrat izpadla. Nadaljujemo jo prihodnjič. In ne pozabite — kmalu se bo Libeli pridružila še Keramična industrija Liboje.

Razmišljamo tudi o novi rubriki z naslovom — Vprašanje javnemu delavcu. Novinarji in občani bodo lahko javnim delavcem preko Novega tednika postavili vprašanje, ki jih neposredno tare, a je tudi širše pomembno. Pričakujemo naša prva vprašanja, dragi bralci, z rubriko pa bomo začeli že v tem mesecu.

Rubrika Poslušate jih najraje bo doživela spremembo a toliko, da kupona ne bo več, ker bodo v Tehno-mercatorju sestavljali sami lestvico najpopularnejših skladb na osnovi prodanih plošč. To lestvico bomo nato »predvajali« v sobotni radijski oddaji.

VAS UREDNIK

STOP — pop moda
shop

MLADO ZA MLADÉ

2. nadstropje

VELEBLAGOVNICA

prometne nesreče

DEKLICA NA CESTI

MIRKO KNEZ, iz Mežice, je vozil z osebnim avtomobilom iz Smarja proti Sentjurju, ko je v Stopčah nenadoma stopila na cesto osemletna ALEKSANDRA MLAKAR, iz Stor. Voznik jo je kljub zaviranju zbil po cesti. Odpehali so jo v bolnišnico, kjer so ugotovili težje poškodbe.

VOZIL JE PO JARKU

ALOJZ MACEK, 36, iz Laškega, je med vožnjo z osebnim avtomobilom proti Celju prehitel »flička« ter pri tem zavozil z levimi kolesi v jarek ob cesti. Avtomobil se je prevrnil in drsel 26 metrov po strehi, nato pa se zopet postavil na kolesa. Pri nesreči je bila laže poškodovana sopotnica JERICA MACEK. Škode na vozilu je za 8.000 dinarjev.

OKVARA NA AVTOMOBILU

ADOLF GRUSOVNIK, 31, iz Hrenove pri Vojniku, se je peljal z osebnim avtomobilom inozemske registracije proti Dobrni. V Strmcu mu je nenadoma odtrgalo diferencial. Avtomobil je zaneslo v desno, kjer se je zaletel v drevo. Grušovnik si je zlomil pogačico na desni nogi, škode na vozilu pa je za 10.000 dinarjev.

BREZ LUČI

STANKO OSET, 19, iz Sodne vasi, je v Pristavi s poltovornim avtomobilom prehitel stoječi osebni avtomobil. Nasproti mu je pripeljal voznik neregistriranega mopeda MATEVŽ ZBIL, 20, iz Imenega, ki kljub noči ni imel prižgane luči. Avtomobilist ga je opazil na kratki razdalji in ga kljub zaviranju zadel v jarek. Zaradi pretresa možganov so mopedista odpeljali v bolnišnico.

DVOJNA HITROST

VALTER ROZENCVEJ, iz Zg. Poljčan, se je peljal z osebnim avtomobilom tuje registracije proti Rakovi stezi pri Frankolovem. Na blagem in nepreglednem ovinku mu je pripeljal nasproti voznik osebnega avtomobila DOMINIK OFENTAVSEK, 35, iz Zadobrova. Trčila sta zaradi neprimerne hitrosti. Pri tem je bila težje poškodovana sopotnica v drugem avtomobilu MARIJA HOJNIK, iz Zadobrova.

PREMISLIL SI JE

IVAN PETEK, 40, z Gomilkega, se je peljal z mopedom proti Šentrupertu in nakazal spremembo smeri v levo. Peljal je po sredini ceste ob beli črti. Ko je za njim pripeljal z osebnim avtomobilom FRANC ROJNIK, 65, iz Šempetra, in ga prehitel po desni strani, je mopedist zavil nazaj na desno. Vrgel ga je na pokrov avtomobilskega motorja, na katerem se je peljal še 36 metrov. Avtomobil je zavozil na travnik, kjer se je prevrnil na streho, mopedista pa je vrglo šest metrov stran. Težje poškodovanega so ga odpeljali v bolnišnico. Škode na vozilih je za 6.000 dinarjev.

ZAVIRANJE NI POMAGALO

ALOJZ SELAN, 51, iz Šempetra, je peljal z osebnim avtomobilom proti Celju, ko je na Frankolovem nenadoma pritekel na cesto MITJA POTOČNIK, star šest let, doma iz Verpet pri Frankolovem. Voznik ga je kljub zaviranju zadel in zbil po cesti. Deček je dobil težje poškodbe.

TRČENJE NA KRIŽIŠČU

STEFAN PRIMEC, 38, iz Studenice, se je peljal z mopedom iz Poljčan proti Rogatcu. V Podplatu je pripeljal v križišče s kolesom na pomožni motor STANISLAV DRAVINEC, 37, z Male gore, ki je izsiljeval prednost. Pri trčenju je bil kolesar laže poškodovan.

ZAPRL JI JE POT

FRANC POGALSEK, 31, iz Celja, je peljal po Mariborski cesti z osebnim avtomobilom in zavil v desno proti Veselovi ulici. Tako je zaprl pot JOŽICI KELHER, 19, iz Celja, ki se je peljala s kolesom na pomožni motor po kolesarski stezi. Kelherjeva je bila pri trčenju laže poškodovana.

OBA PO SREDINI CESTE

FILIP MATKO, 40, iz Velenja, se je peljal po Celjski cesti proti železniškemu prehodu. Nasproti mu je pripeljal s kolesom na pomožni motor VINKO BLAZINČIČ, iz Velenja. Ker sta oba vozila po sredini ceste in je bila vidljivost zaradi močnega naliha zelo slaba, sta trčila in padla. Oba so takoj odpeljali v bolnišnico Slovenj Gradec, kjer so ugotovili, da sta se težje poškodovala. Trčenje je bilo tako močno, da sta bila kolo in moped na prednjih straneh popolnoma uničena.

KDO SI, MATI?

Služajni sprehajalci na Miklavškem hribu v Celju so že 28. aprila opazili majhen zavitek, vendar se ni nihče zmenil zanj, saj so bili prepričani, da je nekdo odvrnil stare stvari.

2. maja pa se je neki občan le približal zavitku in ugotovil, da je v njem otroško trupelce ženskega spola. Trupelce je bilo zamotano v polivinil vrečko in odvrženo v grmovje.

Preiskava je seveda zelo težka, ker je od odkritja preteklo že več dni. Deklica je donošenček in še ni povsem jasno, ali se je rodila živa ali mrtva, vendar predvidevajo — neuradno — da je otrok prišel na svet živ. Sodeč po nekaterih znakih, brezsrčna mati ni rodila v bolnišnici.

Tako je možno, da je ves čas nameravala to, kar je naredila v zadnjih dneh aprila. Kaže, da je takoj po porodu prepustila drobno bitje usodi in s tem smrti.

Brezsrčno dejanje ženske je vzbudilo med Celjani globoko ogorčenje in obžalovanje, saj je navsezadnje še vedno veliko ustanov ali družin, ki bi sprejele otročička, ki je tako nezaželen zagledal luč sveta, da je moral umreti. Zato vsi sprašujejo, kdo si, mati?

CELJE

Poročilo se je 12 parov, od teh: JOŽEF MRAMOR, Prožinska vas in STANISLAVA KOROSEC, Sibenik pri Sentjurju; FRANC CAJHEN, Bukovžlak in MARIJA ZUPANČIČ, Zepina.

SLOVENSKE KONJICE

FRANC KUMER, 47, Gabrovje in LEOPOLDINA FURMAN, 40, Gabrovlje; MAKS KLINCAR, 24, Zlakovca in MARIJA SADEK, 17, Bezovlje nad Zrečami; ALOJZ RIBIČ, 23, Zg. Laže in HELENA KRIZAN, 22, Lipoglav; IGNAC HREN, 23, Loška gora in MAJDA TEKAVČ, 17, Jernej pri Ločah; LUDVIK VIDMAR, 22, Padeški vrh in ROZALIJA CRESNAR, 21, Boharina; SILVO EINFALT, 20, Brezje pri Ločah in MAJDA OBROVNIK, 19, Konjiška vas; FRANC ROŽIČ, 24, in MARIJA KROPEJ, 20, oba iz Radane vasi; ALOJZ GORJANC, 28, Srčevica in AMALIJA MOCNIK, 29, Lipoglav; GVIDON JESENIČNIK, 40, Srednji Dolič in FRANCISKA POGOREVC, 33, Hudinja.

CELJE

27 dečkov in 19 deklic

SLOVENSKE KONJICE

3 dečki in 2 deklici

SMARJE PRI JELSAH

1 deček in 1 deklica

RUDI BOLHA

Pred dnevi so se šostanjski gasilci in drugi, ki so ga poznali in spoštovali, poslovili na zadnji poti od Rudija Bolhe. Bil je višji gasilski častnik in je dolga leta uspešno vodil gasilsko življenje v Šostanju. Poznali so ga tudi v širši okolici.

Šostanjski gasilci bodo Rudija Bolho težko pogrešali. Pogreb je bil lep in tako se je tudi ob slovesu delo, kako zelo so ga celi.

—v—

CELJE

JOZE BERGLES, 81, Zepina; ROZALIJA OTOREPEC, 82, Vojnik; JOZE KOSEM, 47, Loka pri Zidanem mostu; MARIJA HRASNIK, 82, Celje; AMALIJA KUNEJ, 69, Celje; SLAVKO PERME, 26, Celje in STEFAN KLUCAR, 77, Trnovlje.

SLOVENSKE KONJICE

IVAN HROVAT, 67, Stranice; JOŽEF JAKOB, 86, Stranice; JULIJANA PRISTOVNIK, 81, Sl. Konjice, LJUDMILA PEČAR, 49, Zbelovska gora; ALOJZIJA ZEME, 58, Mali breg; NEZA VALENTINCIC, 47, Sl. Konjice; JURIJ SINKOVIČ, 70, Klokočevnik in FRANCISKA RACNIK, 84, Paka.

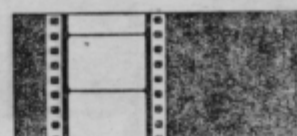
SMARJE PRI JELSAH

MARIJA KUNEJ, roj. Robek, 67, Crešnjevce ob Bistrici; ALOJZIJ KIDRIČ, 65, Cerovec pod Bočem; KAROL POLŠAK, 69, Bistrica; MARIJA CEPIN, roj. Vajdič, 89, Buče; MARIJA VUGA, roj. Randl, 91, Grobelno in ANTON VRENKO, 85, Zadraže.

SLG

Torek, 9. maja ob 19.30 uri Calderon: »Življenje je sena za VI. mladinski abonma in izven. V vlogi kralja Bazilija nastopa Polde Bibič, član MGL.

Sreda, 10. maja ob 16. in 20. uri »Življenje je sena« — gostovanje v Velenju. V vlogi kralja Bazilija nastopa Polde Bibič, član MGL.

UNION: do 7. maja ameriški barvni film »Sierra Tir. ride« od 8. do 10. maja francoski barvni film »Mož milijonske vrednosti«

METROPOL: do 8. maja ameriški barvni film »Tiger je lepote« od 9. do 11. maja francoski barvni film »Stop za morilca«

DOM: do 8. maja angleški barvni film »Vse za kariero« od 9. do 11. maja francoski barvni film »Plačilo za strah«.

DOBRNA: 6. in 7. maja japonski barvni film »Tajni agent 101«

DEŽURNA LEKARNA

Do sobote, 6. maja je dežurna lekarna Center, Vodnikova 1, od sobote od 12. ure dalje pa Nova lekarna, Tomšičev trg 11.

ZASTONJ VOŽNJE V SAMOBOR

Te dni so v Celju ugotovili, da neznanec zelo rad potuje v Samobor. Da pa ne bi kupil karte za avtobus ali vlak, si enostavno »izposodi« osebni avtomobil v Celju, ga pusti v Samoboru, tu ukrade drugega in ga pusti v Celju.

Odtujitev avtomobilov je zelo veliko. Nekatere so udi takšne, da so združene z vlomi.

Pred dnevi je neznanec storilec vlomil v osnovno šolo Sentjur pri Celju, vendar ni našel denarja. Odnesele je usnjeno aktovko. Isto noč je odprl še garažo MILOSA SALEJA in mu odpeljal »flička«. Našli so ga v Samoboru. JANEZU SALOMONU, stanuje na Zelenici, so ukradli avtomobil v Celju. Storilec se je odpeljal v Velenje, kjer so isto noč zabeležili vlom v restavracijo Jezero. Odnesele je

Razen enodnevnih piščancev lahko v

VALILNICI V NAKLEM

vsak torek, sredo in soboto nabavite tudi 2—3 mesece stare jarčke po ugodni ceni.

V vsak dom
NOVI
TEDNIK

Mitja (5) Umnik

Naj za spremembo današnji sestavek začnem z odgovori na vprašanja naših bralcev. Oglasila sta se Amon Slavko iz Dobelež 32 pri Lesičnem in Rovšnik Vojko iz Podvrha 112 pri Braslovčah. Obema sporočam, da jima bom osebno odgovoril v pismu. Prav tako pa tudi obema svetujem, da si podrobneje ogledata sestavka štev. 2 in 3, kjer je bilo objavljenih precej učnih mest, tudi takšnih, ki ju še posebej zanimajo.

Sicer pa sem za danes pripravil nekaj informacij o možnostih šolanja v strokovni šoli za notranje zadeve, v odseku za milicijske kadete. Tako kot vsako leto je tudi letos razpisal republiški sekretariat za notranje zadeve sprejem 150 učencev v kadetsko šolo. Ta šola je v Tacnu štev. 48 pri Ljubljani, pošta 61211 Smartra pod Smarno goro in je bila ustanovljena leta 1967 kot 3-letna srednja strokovna šola. Nasploh obstojata za kadre v milici dve obliki šolanja o-

ziroma izobraževanja: prva je kadetska šola, ki vključuje fante po končani osnovni šoli, druga pa je milicijska šola, ki vključuje moško mladino po odsluženju kadrovskega roka v JLA.

O sami kadetski šoli lahko govorimo vse najlepše, čeprav ima šola še nekatere nerešene probleme, v glavnem zaradi prostorov za družbene in društvene prireditve, telovadnice in podobno. Vendar ti problemi sploh niso omembe vredni, če jim nasproti postavimo vse ostale odlične pogoje šolanja in življenja. Šola ima sodobne učilnice, v katerih je največ po 30 učencev. Za nazorni in praktični pouk imajo vrsto kabinetov: za motorizirano vojsko, za prometno varnost, za kriminalistiko, fotolaboratorij, kabine za fiziko in kemijo, za vojaške predmete, za zveze itd. Poleg telovadnice imajo tudi lasten zimski bazen in različne športne objekte. Šolski predmetnik obsega 26

predmetov, med njimi je 10 splošno izobraževalnih, 5 vojaških in 11 strokovnih kot npr.: kazensko in upravno pravo, kriminalistika, psihologija, fototehnika, zveze ipd. Med šolanjem morajo kadeti bivati v šolskem internatu — sobe so prijetno urejene za štiri učence — v šoli nosijo uniforme in drugo opremo, ki je tako kot hrana, učila in učni pripomočki brezplačna. Razen tega dobijo kadeti tudi takolimenovano mesečno žepnino. Tako dobijo v 1. letniku 50, v 2. letniku 75 in v 3. letniku 100 dinarjev. Naj naštejemo še nekatere prednosti, ki jih nudi šolanje v kadetski šoli. Vsi učenci se nauče plavati, smučati, voziti moped, motorno kolo in avtomobil ter tudi opravijo ustrezne vozniške izpite. Ena izmed velikih prednosti pa je prav gotovo ta, da imajo vsi kadeti po končani šoli praktično že tudi odsluženo vojaščino. Po končanem šolanju morajo kadeti eno leto delati na postaji milice s splošnim delovnim področ-

jem, nato pa so lahko razporejeni tudi na postaje milice s posebnim delovnim področjem kot npr.: prometna milica, mejna milica, železniška milica itd. Absolventi, ki so nadarjeni in zelo prizadevni pri delu, imajo po končanem šolanju možnost nadaljnega izobraževanja na ustreznih višjih in visokih šolah ter možnost nadaljnega napredovanja v službi. Za zaključek pa še konkretna informacija za vse, ki se zanimajo za kadetsko šolo. Tako kot lansko leto bo tudi letos celjski zavod za zaposlovanje organiziral v soboto, 20. maja strokovno ekskurzijo v kadetsko šolo. Podrobnejše informacije o sami ekskurziji bodo učenci osnovnih šol dobili na svojih šolah. Toliko za danes, prihodnjič pa vas bom seznanil o različnih možnostih šolanja in zaposlitve na železnici. Lepo pozdravljeni in pišite nam. Obljubim vam, da prav nobenega pisma ne bomo vrgli v koš.

ms

NAJVEČJA KOMUNALNA INVESTICIJA

**PODPIS POGODBE O GRADITVI POLUL-
SKEGA IN ČOPOVEGA MOSTU — VRED-
NOST DEL 4.630.000 DIN — DELA BO
IZVAJAL INGRAD DO 10. OZIROMA 20.
NOVEMBRA LETOS**

Sreda, 26. aprila 1972. Ta datum si kaže zapomniti, saj najvažnejše postavke letošnjega načrta komunalnih del v celjski občini — podpis pogodbe o graditvi dveh mostov čez Savinjo, polulskega in onega v podaljšku Čopove ulice.

Pogodbo sta podpisala predsednik celjske občinske skupščine, inž. Dušan Burnik in direktor Ingrad, inž. Henrik Čmak.

Dva nova mostova letos pomenita izredno veliko, ne samo za prizadete prebivalce, marveč za vso občino in še več. Rešen bo problem, ki se je v takšni ali drugačni obliki pojavljal na sejah občinske skupščine, zborih volivcev in drugje. Občinska skupščina se je težine vprašanja dobro zavedala in zato je v letošnjem proračunu odmerila tudi sredstva za graditev obeh objektov. Skupščina si v tem primeru zasluži priznanje.

Dela bo izvajal kolektiv industrijskega gradbenega pod-

jetja Ingrad, ki je ponudil ugodnejše pogoje kot drugi tekmeč, celjska enota Gradiša. Po pogodbi bo Ingrad zgradil oba mostova za skupaj 4.630.000 dinarjev, od tega je za Čopov most namenjenih 2.000.000 din, za polulski pa 2.550.000 din. Razen tega je Ingrad zagotovil, da bodo vsa dela končana do 10. oziroma do 20. novembra letos! Rok je torej kratak!

Ob podpisu pogodbe so rekli:

Predsednik skupščine inženir Dušan Burnik: »Ta trenutek je pomemben za našo občino, saj gre za izredna gradbena in komunalna objekta, razen tega pa za konec razprav o pereči problematiki, ki se je pojavljala v zadnjih letih. Kako življenjsko je bilo to vprašanje, se je videlo tudi na skupščinskih sejah, saj se nobeno drugo vprašanje ni pojavljalo tolikokrat v razpravi kot ta dva mostova!«

Podpredsednik skupščine Marjan Ašič: »Gre za največjo investicijo, ki jo financira občinska skupščina. Naše zahteve do izvajalca so bile in so velike, in zdaj se naj Ingrad vnovič izkaže.«

Direktor Ingrad, inženir Henrik Čmak: »Najprej se zahvaljujem za zaupanje. Sprejeli smo tehnično zahtevno, a ne težko nalogo; dosti težja je naloga glede kratkega časa, ki nam je na voljo za izvršitev dela. Mi se tega dobro zavedamo.«

M. BOŽIČ

NA USPEŠNI POTI

Zadnja seja komiteja občinske konference ZKS v Zalcu je bila posvečena analizi uresničevanja sklepov, ki so bili sprejeti na II. seji ZKJ in na seji občinske konference, ki je obravnavala aktualno problematiko socialnega razlikovanja.

Na seji je bilo ugotovljeno, da je nemalo tega, kar je bilo v minulem obdobju že storjenega. Kot izredno pozitivno dejstvo velja omeniti to, da imajo skoraj vse delovne organizacije v občini izdelane programe razvoja, pri čemer so se tudi komunisti močno angažirali. Zelo veliko so storili na področju idejno političnega izobraževanja v delovnih organizacijah. Omeniti velja tudi to, da so v nekaterih delovnih kolektivih že podvzeli ukrepe za uresničevanje tako imenovanih delavskih amandmajev, pri čemer je bila ravno angažiranost komunistov odločilna.

Ob analizi problematike s področja socialnega razlikovanja so ugotovili, da sta tako skupščina občine, kot tudi Socialistična zveza v celoti podprli stališča, ki jih je zavzela občinska konferenca. Oba politična dejavnika sta, vsak na svojem področju, že podvzela ukrepe, da sem čimprej uresničijo zaključki, ki pomenijo odpravljanje vzrokov socialnega razlikovanja občanov v žalski občini. Se zlasti pa je bilo na seji poudarjeno, da si morajo komunisti v delovnih organizacijah v polni meri prizadevati, da pridejo omenjena stališča tudi v programe razvoja delovnih organizacij. To vse bi izredno pozitivno vplivalo na čimhitrejšo odpravljanje nepravilnih razlik med občani.

B. STRMCNIK

Primeru ZB v Laškem na rob

IZKUŠNJA VEČ

Kratko poročilo o sklepu izredne skupščine ZB NOV v Laškem, s katerim je bila razčiščena kazen izključitve treh članov Ivana Vodovnika, Cirila Kneza in Marije Peternele, bi bilo nepopolno, če javnosti ne bi posredovali tudi nekaterih misli, ki so bile predpreteklo nedeljo izrečene, in tistih, ki so še kljub temu obvisle v zraku.

Najprej je treba povedati, da je bila udeležba na izredni skupščini mnogo večja kot na redni letni skupščini, ko je bil sklep o izključitvi sprejet. To pomeni, da je bila odmenost na izrek kazni v začetku februarja izredno velika, predvsem med članstvom organizacije ZB.

Več kot dve uri trajajoča razprava na izredni skupščini, v kateri sta sodelovala tudi prizadeta Ivan Vodovnik in Ciril Knez, je potrdila pravilnost odločitve komiteja ZK, ki je pred časom sprejel stališča do navedenega primera in predložil, da komunisti v organizaciji ZB ponovno pretrasejo zadevo. Posebna komisija je raziskala okoliščine glede udeležbe navedenih treh članov na pogrebu Sommerjeve v Avstriji in hkrati ugotovila, da postopek ob izključitvi v februarju ni ustrezal statutu in običajni praksi organizacije ZB v takšnih primerih.

Ugotovljeno je bilo predvsem:

● Da je član organizacije in predsednik občinskega združenja ZB NOV Ivan Čerin

le enostransko osvetlil odhod nekaterih Laščanov, med njimi prizadetih treh članov ZB, na pogreb. Organizacijo je zavedel tudi z izjavo, da je o tem organizacija ZK v pivovalni že razpravljala, kar ni bilo res.

● Da udeležba na pogrebu, kakor je zadevo analiziral komitej ZK, ni bila organizirana in ni imela političnega ozadja, pač pa je v primeru Ivana Vodovnika šlo za ustajeno prakso kolektiva pivovarne, ki posveča pozornost ob smrti svojcev tako zaposlenih, upokojenih članov kolektiva, kot pri poslovnih partnerjih. V primeru Cirila Kneza in Marije Peternele pa je šlo za sorodstveni odnos.

● Med okoli 120 navzočimi člani ZB v Laškem je bilo samo 6 vzdržanih glasov, ko so odločali o umestnosti v februarju izrečenega sklepa o izključitvi, potem ko so vsestransko osvetlili primer. Velika večina je bila za to, da navedeni trije člani organizacije ostanejo v vrstah ZB. So pa na izredni skupščini potrdili stališče komiteja ZK, da komunisti in člani ZB, ki so bili na pogrebu, niso ravnali dovolj premišljeno.

Na izredni skupščini so razpravljali tudi o vzrokih in o posledicah sklepa na redni letni skupščini ZB, o tem, zakaj organizacija ni odločila zadevo raziskati, preden je drastično ukrepala. Brez dvoma je bila avtoriteta predsednika Ivana Čerina odločilna,

odsotnost treh izključenih takrat pa prav tako, saj nobeden od treh na redni letni skupščini ni bil navzoč. Eden od članov organizacije je predlagal, da bi moral odbor organizacije ZB razpravljati tudi o Ivanu Čerinu, zlasti ker mu je na izredni skupščini Ivan Vodovnik očital, da je zadevo potencialno tudi zaradi osebnega odnosa do nje (Vodovnika).

In še ostajajo misli k opisanemu primeru?

Bogatejši smo za izkušnjo, da moramo temeljito premisliti in izključiti vsako osebno nagnjenje, kadar gre za uso, za ugled, za dobro ime ljudi. No, premisliti bi morali tudi prizadeti sami, kot je bilo rečeno v sklepih na izredni skupščini in stališčih komiteja ZK v občini.

In na koncu. Sporni dogodek (pogreb v Avstriji) je bil pred letom dni. Zakaj je bilo treba čakati do letošnjega februarja, da je zadeva prišla v razpravo pred organizacijo in katere rezultat je bil čez dva meseca sklic izredne skupščine. Kot za organizacijo ZB v Laškem velja to isto vprašanje tudi za občinsko organizacijo ZK. Le-ta je takrat sicer zavzela stališče, ki je podoben stališču komiteja v sedanjem sestavu pred mesecem dni, niso pa bila stališča posredovana članstvu in ni bilo pobude, da zadevo razčistijo komunisti v organizaciji ZB, kot se je zgodilo tokrat.

J. KRASOVEC

Dobrna

PRVOMAJSKO DARILO

O sestanku nekdanjih gojencev doma Mihe Pintarja-Toleda na Dobrni smo v našem časopisu že poročali. Srečanje nekdanjih prijateljev, »sotrpinov«, je bilo združeno z nizom prireditev, ki so jih pripravili gojenci, zdaj že samostojni ljudje, prebivalci Dobrne v zahvalo. Prva prireditev je bil nastop pevskega zbora »France Prešeren« iz Celja 22. aprila, nato pa so se zvrstile skozi ves teden še ostale.

Na centralno srečanje 29. aprila je prišlo lepo število gojencev. Bilo jih je okoli tristo petdeset, prav vsi pa so pripomogli, da je bilo vzdušje zelo prijetno. Gojencem in vsem, ki so bili prisotni v zdraviliški dvorani, so govorili nekdanji ravnatelji tega doma, nastopil je pevski zbor osnovne šole »XIV. divizija«, položili so tudi venec pred spomenik padlim. V zdraviliški dvorani so poslušali še

recital, ki ga je izvajala dramska skupina šentjakobskega gledališča iz Ljubljane. S svojega srečanja so nekdanji gojenci doma Mihe Pintarja-Toleda poslali pozdravno pismo CK ZKJ, v njem pa želijo, naj tovariš Tito še v drugič postane narodni heroj. Tako so se pridružili željam ljudi cele domovine.

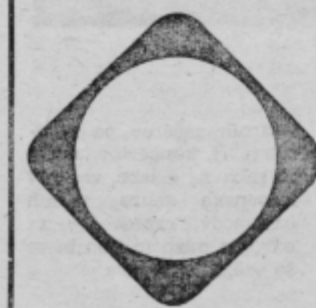
Udeleženci srečanja so Dobrni podarili še lutkovno igrico za otroke, igro Matjaev Matija, s katero so na Dobrni gostovali mladinci iz Loč pri Poljčanah. Opozoriti je treba, da je »Matjaev Matija« režiral nekdanji gojenec doma. Skozi vse dni tedna,

določenega za srečanja gojencev, so se zvrstile športne prireditve, od katerih postajajo nekatere že tradicija. Gojenci so se pomerili v nogometu, namiznem tenisu in šahu, za svoje dosežke pa so dobili nagrade, ki so jim jih svečano izročili na centralni proslavi srečanja.

Na koncu srečanja so se gojenci dogovorili, da se bodo znova dobili čez pet let, vso organizacijo pa so sprejeli povsem nase in to tako, da bo vsak izmed njih skrbel za to v svojem kraju. Prijetno srečanje mora postati tradicija, so sklenili.

MST

EXPORT
KOVINOTEHNA
IMPORT

PRODAJALNA
GALEB

Stanetova ul. 31, Celje

nudi potrošnikom kompletno opremo sanitarnih prostorov novogradebnih ali adaptiranih stanovanj, po predložitvi načrtov tudi strokovni nasvet.

Prodajalna je odprta NON STOP.

V vsak dom
NOVI
TEDNIK

**Kdor dobro in hitro kupi
dvakrat prihrani**

VELEBLAGOVNICA

**NA 20 ODDELKIH
TE MODERNE VELEBLAGOVNICE
KUPUJETE VARČNO**

TRGOVSKO PODJETJE NA VELIKO IN MALO
TEHNO-MERCATOR
CELJE

Kozjansko

KAKO POSPEŠITI RAZVOJ?

V zadnjem času so bila v tisku objavljena razna mnenja o možnostih hitrejšega razvoja manj razvitih območij na Kozjanskem. Take možnosti sem nakazal v prvem delu študije, ki obravnava naravne in družbene činitelje razvoja in izhodišča razvojnih možnosti. (To študijo je izdelal Zavod za napredek gospodarstva v Celju po naročilu občinskih skupščin Šmarje, Sentjur, Laško, Sevnica, Krško in Brežice). Ker sodim, da javnost težko presoja različna objavljena mnenja, če ne pozna obravnavane poti, bom na kratko povzel osnovne ugotovitve ter predloge v citirani študiji.

Ze od leta 1963 dalje ugotavljam vedno večje razlike v stopnji razvitosti nekaterih območij na Kozjanskem v primerjavi s slovenskim povprečjem. Enak pojav je prisoten tudi pri nekaterih drugih območjih v Sloveniji (Pomurje, belokranjsko in dolensko območje in druge). To zaostajanje je iz leta v leto večje, tako da v vedno večji meri postaja ovira za razvoj slovenskega gospodarstva kot celote. V začetku leta 1971 smo sprejeli zakon o ukrepih za pospeševanje razvoja manj razvitih območij v SR Sloveniji. Po izhodiščih zakona je opredeljeno kot manj razvito območje na Kozjanskem področje občin Šmarje in Sentjur. Tako pa je izpadel del območij, ki po veljavnih občinskih mejah pripadajo občinam Laško, Sevnica, Krško in Brežice, mejijo pa na manj razvite predele v občinah Sentjur in Šmarje. Razvitost oziroma nerazvitost vseh teh predelov pa je enaka. V študiji poizkušam zato opredeliti strnjeno nerazvito območje znotraj naštetih šestih občin po metodi, ki omogoča določanje mej po katastrskih me-

jah. Glavni kriterij za opredelitev je gibanje prebivalstva, ker smatram, da je upadanje števila prebivalstva v daljšem obdobju, ki je posledica odselitve, dokaz pričanja prebivalstva, da v kraju samem ali bližnji okolici ni pogojev za izboljšanje življenjske ravni. Podatek o gibanju prebivalstva je tudi eden izmed redkih, ki ga je mogoče po obstoječih statističnih virih zasledovati za manjše teritorialne enote, kot je občina. Po tej opredelitvi meri strnjeno manj razvito območje (v nadaljnjem tekstu Kozjansko) nekaj več kot 75 tisoč ha, od tega preko 50 odstotkov na območju občin Sentjur in Šmarje. Število prebivalcev na tem območju zelo hitro upada, saj je leta 1948 živele tu preko 50 tisoč prebivalcev, kar pomeni znižanje za 19 odstotkov. (V istem obdobju se je število prebivalcev v Sloveniji povečalo za okoli 20 odstotkov). Od skupnega števila prebivalcev na Kozjanskem je bilo leta 1971 okoli 60 odstotkov kmečkih prebivalcev (v Slovenije le okoli 22 odstotkov).

Smatram, da je opredelitev in omejevanje nerazvitih območij na Kozjanskem v študiji mnogo bolj ustrezna kot vse dosedanje.

Pri preučevanju ukrepov za hitrejši razvoj teh območij smo najprej preučili načine usmerjanja razvoja manj razvitih predelov v posameznih razvitejših državah Zahodne Evrope, predvsem pa dosedanje izkušnje v Jugoslaviji. Analize so pokazale, da so bili uspešni le tisti ukrepi, ki so temeljili na nekem ekonomskem činitelju — prednosti takega predela. Ti činitelji so predvsem prirodne značilnosti (zemljepisni položaj, zemeljsko bogastvo, reli-

ef področja, bioklimatske in hidrografske razmere in podobno) in družbeni činitelji (prebivalstvo, tehnika gospodarske proizvodnje, organizacija gospodarske dejavnosti ter gospodarska politika). Ugotovili smo, da Kozjansko nima nobenih posebnih narodnih činiteljev za uspešen industrijski razvoj. Družbeni činitelji omogočajo razvoj predvsem obstoječi industriji, poleg tega pa tudi ustanavljanje manjših industrijskih obratov takih dejavnosti, kjer je poudarek na živem delu. Tudi te obrate je primerno graditi le v tistih naseljih, ki že imajo razvitejšo infrastrukturo.

Ugotovili pa smo tudi, da imajo nekatera industrijska središča v neposredni bližini Kozjanskega mnogo boljše razvojne možnosti. S pospešenim razvojem industrije v teh središčih bi torej ustvarili tudi nova delovna mesta, na katerih bi bilo mogoče zaposliti prebivalce s Kozjanskega (industrijska podjetja v Laškem, Radečah, Sevnici, Senovem, Brestanici, Krškem, Brežicah, Rogški Slatini, Šmarju, Sentjurju in Celju). Tudi glede na razpoložljiva sredstva je taka rešitev zelo primerna. Povečanje števila zaposlenih pri obstoječih industrijskih podjetjih na Kozjanskem in v okolici Kozjanskega z ustreznimi vlaganji v povečanje kapacitet je gotovo precej cenejša kot izgradnja novih podjetij, poleg tega pa je ekonomičnost takih naložb verjetnejša. Obstoječa podjetja imajo namreč že raziskana tržišča, ustrezne vodilne in strokovne kadre in vpeljano organizacijo dela. Nujno pa je seveda omogočiti ugodne prometne povezave tako obstoječih kot novih podjetij na Kozjanskem kot tudi industrijskih središč

v okolici z naselji na manj razvitih območjih.

Poudarek na razvoju kmetijstva na vseh območjih Kozjanskega, kjer so zato podani pogoji, je nujen. Naravni pogoji so činitelj, ki ga je potrebno v prvi vrsti upoštevati in izkoristiti. Seveda pa zahteva usmeritev kmetijstva v intenzivno blagovno proizvodnjo ureditev cest, poleg tega pa tudi strokovno pomoč in predvsem ustrezne kredite kmečkim proizvajalcem.

V študiji torej naštevamo naslednje ukrepe, ki bi jih bilo potrebno izvesti za hitrejši razvoj Kozjanskega:

- izgradnja infrastrukture (predvsem cest),
- zagotovitev novih delovnih mest v industrijskih središčih v okolici Kozjanskega predvsem za prebivalce s tega območja,
- zagotovitev novih delovnih mest v industrijskih obratih na Kozjanskem,
- zagotovitev strokovne pomoči zasebnim kmetijskim gospodarstvom,
- zagotovitev sredstev za ustrezne kredite za preusmeritev kmečkih gospodarstev,
- družbeno pomoč pri kritičnih socialnih primerih, ki jih ni mogoče reševati z ekonomskimi ukrepi.

S stališča navedenih ukrepov je zakon o ukrepih za pospeševanje razvoja manj razvitih območij v Sloveniji v primeru Kozjanskega neustrezen, ne samo zaradi nepravilne opredelitve območja, ampak tudi zaradi tega, ker zagotavlja pomoč samo investitorjem, ki bodo vlagali sredstva na nerazvitem območju. Ker Kozjansko nima posebnih ekonomskih prednosti za razvoj industrije, je razumljivo, da doslej še noben investitor ni pristopil k tovrstnim vlaganjem. Pri re-

ševanju težav na Kozjanskem bi bilo nujno, da bi bili deležni ugodnosti po zakonu tudi investitorji v obratnih industrijskih središčih, ki bi z vlaganjem v obstoječih obratih zagotovili zaposlitev prebivalcev z območja Kozjanskega.

Dosedanje izkušnje v drugih državah in v Jugoslaviji tudi kažejo, da ne bo mogoče pospešiti razvoja nerazvitih območij na Kozjanskem, če ne bodo v ta namen zagotovljena sredstva za kreditiranje realizacije dobrih projektov. Pomanjkanje akumulacije na Kozjanskem pa tudi v sosednjih razvitejših centrih ovira vlaganja in s tem obljubljene davčne in kreditne olajšave ne pridejo do izraza.

V posebnem poglavju v študiji obravnavamo vse lastnosti, ki jih mora imeti dober projekt (tako s področja industrije kot kmetijstva in drugih panog). Izhajamo s stališča ekonomske uspešnosti projekta, ker samo to izhodišče lahko zagotovi normalno obratovanje novega objekta v tržnih pogojih in tudi možnost razvoja takega objekta.

Drugi del študije, ki jo bo izdelal Zavod za napredek gospodarstva, bo obravnaval nekaj konkretnih projektov, ki bodo omogočili hitrejši razvoj Kozjanskega. Osnova za izbiro teh projektov bodo razprave o prvem delu študije na posameznih občinskih skupščinah. Zato v zaključku prvega dela študije predlagamo nekatere ideje za take projekte, ki so v skladu s postavljenimi izhodišči. Naj naštejemo nekatere:

- Povečanje kapacitet obrata Metke v Kozjem,
- Izgradnja brusilnice stekla v Kozjem (obrat Steklarne Boris Kidrič iz Rogške Slatine).

— Povečanje kapacitet podjetju Alpos v Sentjurju.

— Povečanje kapacitet obratnih proizvodnih obrti v Sentjurju.

— Povečanje kapacitet v podjetjih v Rogški Slatini in Šmarju.

— Preusmeritev na dnevni kop v rudniku Globoko.

— Uvajanje intenzivne vinoreje.

— Uvajanje intenzivnega vinogradništva.

— Uvajanje intenzivnega sadjarstva.

— Izgradnja kapacitet za proizvodnjo hidro in termoelektričnih materialov v Laškem.

— Povečanje kapacitet Tovarni lesne galanterije v Rimskih Toplicah.

— Povečanje kapacitet za zdraviliški turizem v Laškem in v Rimskih Toplicah.

— Povečanje kapacitet industrijskih obratov v Senovem.

— Povečanje kapacitet industrijskih obratov v Sevnici.

— Povečanje kapacitet industrijskih obratov v drugih občinah, ki tudi lahko zaposlijo prebivalstvo z območja Kozjanskega (predvsem v Celju ter nekatera podjetja na Hrvaškem).

Dosedanje razprave s pristojnimi strokovnjaki posameznih skupščin (v Šmarju Sentjurju in Sevnici) so pokazale, da je prvi del študije dobra osnova za izdelavo konkretnih predlogov posameznih projektov za hitrejši razvoj Kozjanskega. Poudarjena je bila tudi nujnost usklajitve dolgoročnih regionalnih programov obeh regij (celiške in posavske), srednjeročnih programov vseh občin, na območju katerih je Kozjansko, in drugega dela študije, ki obravnava ukrepe za hitrejši razvoj Kozjanskega. VINKO PRELOG

UKINILI BODO AVTOBUSNE PROGE

Avtoturistično podjetje Izletnik iz Celja namerava v kratkem ukiniti tri avtobusne proge, ki so bile namenjene predvsem delavcem, ki se vozijo na delo v Celje in Store. Do takšnega ukrepa jih je pripeljalo dejstvo, da je sedanje cestišče v nemogočem stanju, vzrok ukinitve pa so tudi čedalje pogostejše okvare na avtobusih. Pred nedavnim je enemu teh avtobusov, ki vozijo na Kozjan-

sko, odletelo celo kolo. K sreči se je neprijetnost dogodila na ravni cesti.

Ukrep podjetja Izletnik bo prav gotovo naletel na odpor, saj se s temi avtobusi vozijo na delo največ delavci. Najbrž bo treba najti ustrezno rešitev, Izletnika pa za dejanje na moremo obsojati, zakaj vsak, ki cesto pozna, ve, da je normalen promet po njej nemogoč in neredko celo nevaren.

POLZELA NOGAVICE

POLZELA

Mojca

Naši znanci

Piše: Milan Božič

Naše srečanje z Dragom Bradačem gre h koncu. In vendarle bi se moralo šele začeti, saj je prav zaključni zapis posvečen tistemu delu, na katerega je Drago Bradač najbolj ponosen.

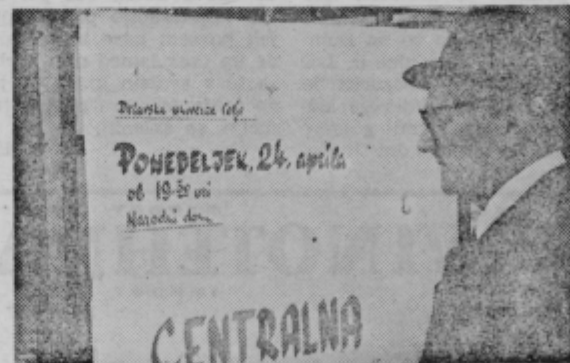
»Delo pri Delavski univerzi mi je ležalo. Bilo je dinamično in srečal sem se z mnogimi ljudmi. Uspeš sem navezati dobre stike v vseh naših večjih mestih in tako ni naključje, da so Celje obiskali mnogi znani politiki, umetniki in drugi.«

Bradačevo delo pri celjski univerzi se je v glavnem vrtelo okoli organizacije najrazličnejših seminarjev, izdaje skript in priložnostnih knjig, zatem predavanj in ne nazadnje prireditve vseh vrst, predvsem še zabavnih.

»Prva leta sem predaval na razgovore imenoval TORKOVE TRIBUNE, pozneje se je marsikaj spremenilo. Navzlic vsemu so se ta predavanja močno uveljavila in v Narodnem domu so se zvrstili mnogi ugledni družbeno politični delavci, strokovnjaki, športniki in drugi. Naj jih naštejemo samo nekaj: Franc Jamnik, Mirko Kambič, Bogdan Pogačnik, Tomo Martelanc, Slavko

Fras, Janko Smole, Drago Košmrl, Drago Kralj, Jože Smole, Franček Drenovec, Zoran Polič, Aleksander Grličkov, Risto Džuhov, Tone Kropušek, Mitja Ribičič, Artur Takač in še in še.«

Dosti dela, jeze in skrbi je bilo s prireditvami, gledališkimi predstavami, ...

»Prva gledališka predstava se je vrnila v program več ali manj slučajno. Sodeloval sem v zagrebški televizijski oddaji »Ekran na ekranu« in takrat sem povabil v Celje San-

do Langerholc in Ivana Hetricha. Tako je prišlo do gostovanja zagrebskega Komornega gledališča. Temu so sledili »Jazavac« iz Zagreba, »Metla 66« iz Ljubljane pa Zarko Petan in drugi. V Celju je nastopila skupina Ljudske univerze iz Leverkusna, pripravil sem več li-

zredno pester je seznam seminarjev, tečajev. Bogata pa je bila tudi založniška dejavnost.

»V letih, ko sem bil pri delavski univerzi, smo izdali več priročnikov, skript, Kot prvi smo izdali skripto o organizaciji civilne zaštite, zatem priročnik o jedrskem orožju, o biološki vojni, bojnih strupih itd. Izdali smo priročnik »Dopisje za vsak dan« (G. Grobelnik) pa »Najvažnejše o zapisniku« (B. Degan in G. Grobelnik). Boris Strohsack je izdal pri nas dve knjigi in to »Delovna razmerja od A do Z« in »Dopusti in druge odsotnosti z dela«. Podrobnejši seznam tega dela pa je dolg, zelo dolg.«

Prve dni maja bo Drago Bradač pripravil zadnje predavanje.

»Priznati moram, da se bom težko ločil od tega dela, od ljudi, ki sem jih srečal kot predavatelje, avtorje raznih del, umetnike oziroma poslušalce. Slovo bo težko, toda nujno.«

Drago Bradač se poslavlja od Delavske univerze in rednega dela. Toda, delal bo še naprej ... in da bi tako bilo še dolgo, dolgo vrsto let!

Z gledališkega odra

CALDERON: ŽIVLJENJE JE SEN

Zadnja celjska premiera nam prica, da se ansambl spoprijema z zahtevnejšimi gledališkimi deli. Calderon je španski pisatelj 17. stoletja. Dolgo življenje (1600–1681) ga je metalo sem in tja, dokler ni l. 1651. postal duhovnik. Svoje delo pa je posvetil gledališču: posvetnemu in cerkvenemu. Danes mu pripisujemo 120 komedij, 80 verskih iger in 20 medijer ter krajših stvari.

Spanija je že pred Calderonovim rojstvom dosegla vrh svojega razvoja. Španci so l. 1494 premagali zadnjega mavrskega kralja in s Kristofom Kolumbom odkrili Ameriko. Spanija je postala prva politična sila. Sestnajsto stoletje je zlasti v španske politične moči. V sedemnajstem stoletju pa je gospodar. Ška moč Spanije že pešala. bila poražena, razmere v Spaniji pa slabe. Aktivno prebivalstvo (Mavri in Židje) je bilo izgnano. Tako je Spanija imela le malo obrtnikov in tudi zemlje ni nihče obdeloval, kmetje so namreč bili tarča zasmehovanja. Za ambiciozne ljudi je bila možna le še ena kariera-cerkvena. Ljudje so živeli slabše — in vanje se je naselil dvom.

Dvom je tudi osrednje izhodišče Calderonove filozofske drame Življenje je sen. Njena izvajanja moramo razumeti kot življenjsko potrdilo za filozofska spoznanja. Calderona pretresa vesplošna uklenjenost človeka v usodo, to pa določa nebo. Usodi ne moremo ubežati (Klarin zbeži na drevo, da bi ušel smrti, pa ga sklati z veje strela). Življenje doživljamo le v svojih predstavah — sanjah zato dvomimo o vsem, dvom pa nas pripelje do spoznanja o danosti in sebi. Bogati sanjajo, da so bogati, in reveži sanjajo, da so reveži. Tako je tudi s srečo in nesrečo. Spoznanja nas vodijo do etike in modrosti. (Zato je v drami tudi nepričakovan konec: čast je oprana, sklenjena je razumska zakonska zveza.) Vsekakor gre tu za neko obliko razumskega zajetega idealizma v filozofskem pomenu besede.

Pisatelj je dejanje postavil na Poljsko. Ta dežela s kraljem Sigismuntom daje le zu-

nanji okvir notranji napetosti. V drami imamo tri zgodbe. Osrednja je Sigismuntova, Poljski kralj Bazilij zna brati tudi iz zvezd. Spoznal je, da ga bo vrgel s prestola lastni sin, ta bo med najbolj okrutnimi vladarji. Zato mu je ob rojstvu dal sežidati trdnjavo in ga zaprl vanjo. Za stražarja in vzgojitelja mu je določil priletnega plemiča Klotalda.

Ko mladenič že dorase, pride ta mimo plemkinja Rosaura in burkež Klarin. Rosaura išče moskovskega vojvodo Astolfa, ki ji je vzel čast. Preoblekla se je v viteza. Kraljevič Sigismunt začuti prvič žensko in se vanjo zaljubi.

Medtem sta prišla na Poljsko Astolf in Estrella, ki sta se oba potegovala za prestol. Bazilij je sklenil, naj bi se vzela, saj bi tako rešil državo pred spopadli. Še prej napravi preizkus. V spanju in omami da posaditi na prestol kraljeviča Sigismunta. Ta pokaže sedaj vso krutost in oblastnost, kot je bilo napovedano. Kralj se odloči, da ga bo dal v spanju spet prenesti v trdnjavo. Napetost v teh prizorih povzroča Sigismuntovo tehtanje življenja in sanj. Sigismuntu je sreča naklonjena. Ljudstvo ne ma-

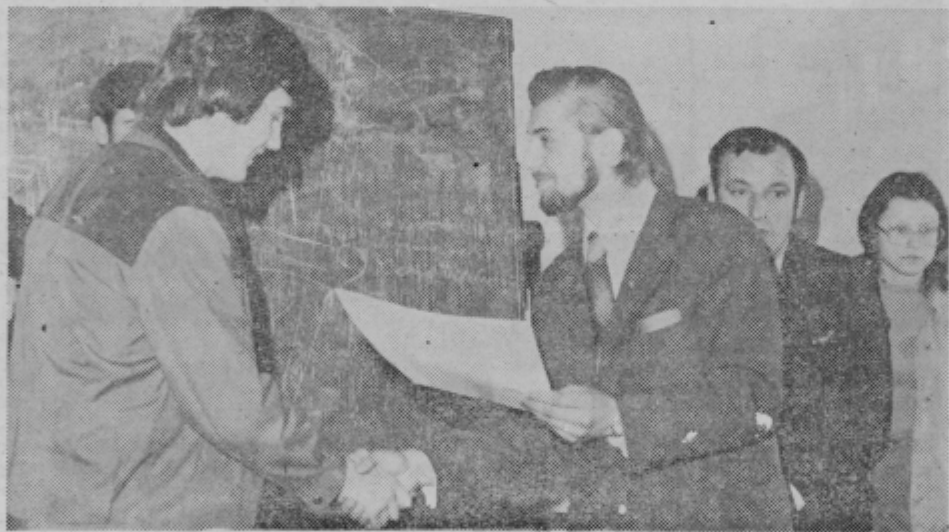
ra tujega vojvode, zato kraljeviča osvobodi in pod njegovim vostvom premaga Bazilijevo vojsko. Bazilij in njegovi so sedaj na milost in nemilost izročeni Sigismuntovi volji. Kraljevič pa pride do spoznanja, da se usoda nikoli ne premaga s krivičnostjo in grdim maskevanjem. Treba se ji je ustaviati razumno in zmerno. Sigismunt ponudi svojo glavo očetu, ta pa prizna sinu krono, saj je kraljevič zmagal nad seboj. Sigismunt pokaže tu svojo voljo: Astolf se bo poročil z Rosaurjo in zadostil časti, z Estrello pa se bo poročil sam. Vodoj upora izdajalca bo kaznoval. Ko je izdaja opravljena, izdajalec ni več potreben. Tako se vse tri zgodbe razrešijo pozitivno.

Pisateljeva teza se uresniči s Sigismuntovo potjo. Človek-zver se osvosti: spozna svojo usodo in splošno človeško in se poplemeniti. Drama je zrežiral Zvone Sedlbaur. Splošni vtis predstave je zelo ugoden. Režiserju se je osrečilo zlit težak tekst s precej zahtevnim prizoriščem. Odstranil je vse nepotrebno iz scene in ohranil samo to, kar stopnjuje občutje in poudarja tematiko dela. Splošno uklenjenost je podal s stolpoma, zgodovinsko na-

petost pa z zvočnimi efekti. Sceno mu je začrtal Sveta Jovanovič. Druga posebnost uprizoritve je, da je pomaknjen v ospredje Sigismuntov lik. Ta podoba je bila izoblikovana z velikim znanjem in z mnogo dela. Marko Simčič je bil kot Sigismunt iznajdljiv. Znal je privijati in odvijati registre besneče in ure. jajoče se mladosti. Skoraj bi rekel, da je njegova igra potisnila ob strani ostali dve redni dogajanji. Anica Kumrova je vlogo Rosaurje odigrala nekam deško. Užaljenost se je izgubila v zunanji igri in v prehitri dikciji, tako da je bil odnos do Astolfa le nakazan. Trikotnik Klotald-Rosaura-Astolf bi lahko odpadel, ne da bi igra kaj izgubila. Bolj žive like sta podala: Polde Bibič v vlogi Bazilija in Ljerka Belakova v vlogi Estrelle. Ostali liki so bili bolj obrobni-ob Simčičevi dinamični igri.

Zelo skrbno so bili izdelani kostumi. Pripravila jih je Anja Dolenčeva. Posebno posrečena je bila zamisel Sigismuntove opreme: kraljevski znaki — ob znakih človeške bede (groba srajca, bosa noge). Zadnja predstava kaže novo rast celjskega gledališča in nov vrh v zadnji sezoni.

JANEZ ERKLAVEC

Na sprejemu ob zaključku Naše besede 72, ki ga je pripravila Občinska konferenca ZMS Celje, je predsednik komiteja Viki Krajnc podelil spominske listine mladim likovnikom, ki so letos razstavljali svoja dela v foyerju celjskega gledališča. Foto: D. Medved

intervju

PREDNOST NEPOSREDNOSTI

Prav gotovo drži, da je PTT podjetje glede na način svojega organiziranja svojska delovna skupnost, velikih geografskih razsežnosti. Dejstvo, da so člani kolektiva drug od drugega oddaljeni tudi preko 100 in več kilometrov, nas je vodilo pri tem, da povabimo na razgovor predsednika delavskega sveta PTT podjetja Celje, IVANA SLAMNIKA, ki je sicer po poklicu ekonomist in je na delovnem mestu šefa poštnega oddelka pri pošti Celje. Predsednik delavskega sveta je eno leto.

NOVI TEDNIK: Morda za uvod nekaj podatkov o vaši delovni skupnosti. Koliko je zaposlenih, koliko ustvarjate in podobno?

IVAN SLAMNIK: Podjetje pokriva geografski teritorij osmih občin nekdanjega okraja. Imamo 65 rednih in 8 pomožnih pošt. Poslujemo kot samostojno podjetje, s pogodbo in statutom pa smo del pravic prenesli na Združeno PTT podjetje v Ljubljani. V podjetju je trenutno zaposlenih 470 delavcev, v lanskem letu pa smo ustvarili cca 3,5 milijarde starih dinarjev bruto prometa, od tega nekaj nad dve milijardi dohodka. Po delitvenem ključu je ostalo za sklade 650 milijonov starih dinarjev.

NOVI TEDNIK: Kakšni so vaši načrti za letošnje leto?

IVAN SLAMNIK: Predvsem bomo vložili vse sile v to, da bomo nadaljevali pred dvema letoma začeto avtomatizacijo omrežja. To je prvenstvena naloga, ki ji posvečamo vso skrb.

NOVI TEDNIK: Ali to pomeni, da se bodo tudi mnogi odročni kraji lahko vključili v avtomatski telefonski promet?

IVAN SLAMNIK: Zai ne. Delovna organizacija je morala najprej zgraditi povezovalno z glavni centralami, nismo pa uspeli tega vzpostaviti z vsemi vozelnimi. To je sedaj naša glavna skrb. Problem pa so seveda denarna sredstva. Mi sekundarnega omrežja nikakor ne zanemarjamo, vendar imamo pri tem velike težave.

NOVI TEDNIK: Pa vendarle telefonski in telegrafski promet predstavlja akumulativno dejavnost, to pomeni, da lahko ustvarite sredstva za vlaganje v razvoj sekundarnega omrežja?

IVAN SLAMNIK: Ravno to je tisto, ker tega ne moremo. Opravi imamo s prelivanjem sredstev v poštni promet, ki posluje z izgubo. Cene so stvar zveznega zavoda, torej izven naše pristojnosti. Dokler tudi na tem področju ne bomo mogli sami oblikovati ekonomskih cen, tako dolgo se tega problema prelivanja ne bomo mogli otresti.

NOVI TEDNIK: Vaš kolektiv je raztresen po širokem območju. Kako na primer uresničite svoje samoupravne pravice poštari in pisarniškega osebja, ki so zelo oddaljene pošte. Kako ste torej samoupravno organizirani?

IVAN SLAMNIK: Situacija je resnično izjemna. Ravno ta izjemnost pa je pogojila hitrejši razvoj neposrednih samoupravnih oblik, to so zbori delovnih ljudi. Mi smo to obliko v statutu uzakonili in najmanj dvakrat na leto odlašajo delavci o vseh najpomembnejših zadevah podjetja — direktno. Zbore sklicujemo praviloma za območje ene občine. Dokončno pa odlašajo o zaključnem računu, planu, večjih investicijah in o sormembah samoupravnih aktov. Ti zbori so zelo koristni. Poleg teza pa zbori postavljajo kandidate za samoupravne organe in ti zbori

rom tudi neposredno odgovarjajo za svoje delo. Do izvolitve delovnega predsedstva vodi zbor članov delavskega sveta s tistega območja, kjer je odbor sklican. Tem zborom in drugim oblikam neposrednega upravljanja posvečamo vso pozornost.

NOVI TEDNIK: Se vi kot predsednik DS redno udeležujete teh zborov?

IVAN SLAMNIK: Praviloma že, vedno pa to ni mogoče, ker se včasih vrši po več zborov na isti dan. Redno pa so prisotni člani delavskega sveta, ki aktivno sodelujejo. Na zborih so prisotni tudi vodilni delavci podjetja, ki sproti pojasnjujejo eventualne nejasnosti. Osebnost mislim, da smo po samouprav-

Ivan Slamnik

ni plati pri nas dosegli kar solidno stopnjo razvoja, obstajajo pa seveda tudi še pomanjkljivosti.

NOVI TEDNIK: Kako ocenjujete vlogo družbeno političnih organizacij v podjetju?

IVAN SLAMNIK: Mislim, da dobro delajo. Tudi sindikat poskuša najti ustrezno vsebino dela. Včasih je to boljše, včasih slabše. Zelo aktivna je organizacija ZK in njena stališča so pomembna dejavniki pri usmerjanju odnosov v naši delovni skupnosti.

NOVI TEDNIK: Nedavno teza ste imeli v podjetju manjšo prekinitev dela v enem izmed oddelkov oziroma služb. Kako so samoupravni organi reagirali na to situacijo?

IVAN SLAMNIK: V bistvu je delo prekinilo sedem delavcev, monterjev. Povod je bil izlet na večerje, sporno garderobo pa smo itak nameravali urediti. Zadeva je stvar samo posnešila. Sicer pa smo takoj aktivirali vse politične organizacije, enako pa tudi samoupravne organe. V javnosti je bilo mnogo razprav predvsem po zaslugi netočnega informiranja. Toda tudi to se zredi.

NOVI TEDNIK: Kako daleč ste z uresničevanjem ustavnih amandmajev v vašem podjetju?

IVAN SLAMNIK: Imeli smo že dve posvetovanji, eno republiko in eno zvezno. Problemov je pri nas veliko, predvsem pa sta bili odprti dve osnovni dilemi. Ali naj sedanja podjetja postanejo bodoče temeljne organizacije združenega dela ali naj le-te organiziramo po določenih dejavnostih. V kolektivu je pretehtala prva varianta in sedaj je seveda potrebno vse sorazmerno veliko, sedaj je potrebno vse le še dodelati in potem ustrezno izpeljati.

NOVI TEDNIK: Dovolite ob koncu še eno vprašanje. Kdaj bodo dobili telefonske priključke občani Hudinje, Ostrožnega in drugih predelov?

IVAN SLAMNIK: Vse je odvisno od sredstev. Kersnikova in Hudinja morda že letos, težko je reči. Mi občane razumemo, ne moremo pa preko realnih možnosti. Vsekakor bo treba še počakati. Razgovor je pripravil: BERNI STRMONIK

FRANC JELEN

Pravzaprav sva imela na razpolago sorazmerno malo časa, da bi lahko na dolgo in široko razglabljala o vsem, kar je vezano za dosedanje življenje Franca Jelen. Pa kljub temu, vsaj prepričan sem v to, dovolj dolgo, da sem spoznal, kakšnega kova je moj sogovornik, kakšni so njegovi pogledi, kakšna doslej prehojena pot.

Franc Jelen sodi med tiste, ki so si morali vse, kar imajo, dobesedno ustvariti sami, vstevši tudi šolanje in znanje. Sodi med tiste ljudi našega dinamičnega časa, ki jim življenje poteka razpeto med službo, političnim delom in domom. Slednjega nisem slučajno zapisal na zadnjem mestu, kajti ob vsem delu in aktivnosti mu za dom ostaja zelo malo časa, premalo, da bi se lahko še bolj posvetil svojim otrokom, da bi se jima pridružil v igri...

V družini dninskega in priložnostnega delavca je zagledal luč sveta v Andraž nad Polzelo, kot edini in zadnji otrok. Po prigovarjanju vaškega učitelja je odšel v takratno nižjo gimnazijo na Polzelo. Vsak dan, ob vsakem vremenu, je pešal po sedem kilometrov in uspešno zaključil šolanje ter — zaradi pomanjkanja denarja ostal doma. Oče mu je posodil obleko, da je šel na sprejemni izpit na gimnazijo v Celje. Izpit je opravil. Na sedem različnih mest je prosil za štipendijo — pa so samo z enega negativno odgovorili, drugi pa še tega

ne... Bilo je nekega dne, bil je v Celju, že eno leto je bil doma in upe na nadaljnji študij je že zdavnaj pokopal, ko je zagledal razpis za vojaško šolo. Za vse je bilo preskrbljeno in v trenutku se je odločil. Mati mu je podpisala prošnjo, ker je očetu ni upal pokazati. Namesto slavistike oziroma medicine, se je lotil vojaškega študija. Razmere so terjale tako...

Po službovanju v različnih krajih Jugoslavije se je leta 1962 demobiliziral, se zaposlil na občini Smarje in že v začetku naslednjega leta prišel na Polzelo v Tovarno nogavic. Najprej kot varnostni tehnik, kasneje kot kadrovik in to je še danes.

Zelja in sla po izobraževanju mu ni dala miru. Se malo in končal bo višjo pravno šolo, študij pa namerava tudi še nadaljevati. Kljub temu, da je do dobra obremenjen, ne samo z delom, temveč tudi s funkcijami, poleg tistih v okviru občine je tudi član Republiške konference ZKS, še vedno najde čas, da se posveti izobraževanju.

Pred štrinajstimi leti je

obrazi

bil sprejet v ZK in marsikaj je bilo takrat drugače kot danes. Preveč je omahovanja v današnjem družbenopolitičnem delu, preveč sestankarstva in premalo akcije. Ko je neka stvar dogovorjena, jo je treba samo še uresničiti, ne pa razpravljati in razpravljati... delati je treba! Sicer pa se v partijske vrste postopoma vnaša novo preverjanje, nova kvaliteta in če ne bo ostalo samo pri začetem, smo na najboljši poti konsolidacije in konstruktivnega dela, je menil, ko sva govorila o sodobnem življenju.

Mlad, delaven in skromen človek, ki je prikrajšan za možnosti lastnega šolanja, je danes polno angažiran ravno na področju kadrovske politike. Ni slučajno, da se je tudi zunaj službe posvetil temu področju, kajti bogate izkušnje in široka družbenopolitična razgledanost sta glavni vodili za njegovo uspešno delo.

Berni Strmčnik

Pisma bralcev

LOVSKO POŠTENJE

Zelo me vznemirjajo reči, ki sem jih že dvakrat bral v časopisu Novi tednik, znane pa so mi tudi že od prej s sej upravne-ga odbora strelske družine Rečica. Član te družine sem že vrsto let, delal pa sem tudi kot funkcionar v upravnem odboru. Tako sem prisostvoval sejam, na katerih so razpravljali o Vinku Lavrinu in Karlu Brečku. Ta dva so lovci obdolžili, da sta kot divja lovca ustrelila srnjaka. Na seji smo oba, predvsem pa Vinko Lavrinca, obsojali zaradi dogodka, sklep pa je bil, da bosta oba izključena iz naših vrst, v kolikor se bo ugotovilo, da sta kriva. Vinko Lavrin je solzen sprejel to odločitev. Lovsko družino Rečica smo vprašali, kako je s celotno zadevo. Prosili smo, da naj sporočijo, kako poteka preiskava in kaj so ugotovili. Znano nam je namreč bilo, da so takrat lovci Franc Napred, Avgust Seidel in Jože Kaluder že iskali krivca. Lovska družina nam je odgovorila, da poizvedovanje traja in da čakajo zaključek raziskave PM Laško. Vidite, tovariši lovci, do takrat nisem dvomil o vaši poštenosti. Od takrat, ko je bil znan odgovor PM Laško, pa me je sram, da nosite ime lovske družine Rečica pri Laškem. Nikoli si nisem mislil, da bi lahko vodstvo družine prikrivalo sramotno dejanje svojih članov. Kajti milica je zadevo temeljito preiskala. Menda se je celo tajnik lovske družine udeležil zaključne preiskave. Ugotovili so, da Vinko Lavrin in Karel Brečko nista kriva. Kriv pa da je neki lovec in ve se celo — kdo.

Torej vse to veste, pa vam ni toliko do časti, da se strelcem opravičite in svojega člana pošteno kaznujete. Tega nečete storiti, zadevo zavlačujete in hočete, da gre v pozabo. Obdolžena lovca pa sta doživela veliko krivico — neupravičeno, saj veste, da je krivec med vami.

Stanko Brečko,
Dobro pri Laškem

1. MAJ — PROSTI SPIS

Prvi maj je praznik delovnih ljudi vsega sveta. Praznik je tudi zato, ker je v koledarju napisan rdeče. Teh dni se že vnaprej veselimo, saj bomo imeli prosto. Prosto bo imela tudi naša tovarišica. Pravi, da se bosta šla s Kondijem smučat v planine. Kondi je mehanik in »šraufar« avtomobile. Ko sem to povedala mami, je rekla, da se bo Kondi enkrat le nasmučal.

Teden dni bo doma tudi naš oče, ker so v fabriki že delali za tiste dneve. Mama se praznikov boji, ker bodo prišli v goste strici in tete in bodo shrambo dobesedno izpraznili. Če bo lepo vreme, bomo šli na Svetino, tja bi šli tudi sosedovi, pa nimajo avta. Mi imamo fička, ki zelo dobro vleče. Še bolj pa gre, če se ga nantaka tudi oče. Mama je

takrat huda in pravi, da je pijanec, da se bo zaletel, pa bomo vsi nastradali.

Lani smo bili v Trstu. Zdaj pa naši pravijo, da imajo tam zanič blago, pa še drago da je. Tako se sedaj prepiramo, kam bi šli in kako bo. Mama se jezi na našo Anko, ki hodi v ekonomsko šolo. Anka ima namreč svoj plan, pa jo je oče takoj pogruntal, da hoče iti na Smohor s tistim svojim dolgolasim Pepijem, ki pipo kadi. Tega pa oče in mati ne dovolita in pravita, da s takšnim frajerjem ne bo nikamor šla.

Kakor mi pravi stric Miha, je bil včasih 1. maj lepši. Ljudje so ga praznovali bolj preprosto in doma, ne pa na tujem, kot zadnja leta v organizaciji potovalnih agencij. Bile so povorke, godba na pihala je igrala, zvečer so prirejali akademije, baklade. Sedaj smo se pa vse preveč pogospodili. Tako mi pravi stric Miha in on že ve, kaj govori.

Moj spis bom končal s parolo: Zivel 1. maj!
Domačo nalogo napraskal:
Stane Dežan

MOŽJE SO IZKORIŠČEVALCI

Najprej vas moram pohvaliti, ker ste zelo izboljšali Novi tednik in ga vsi z veseljem prebiramo. Lepo je tudi, da ste namenili več prostora pismom bralcev, kjer lahko vsak pove svoje mnenje. Izmenjava mnenj pa lahko veliko pomaga k izboljšanju odnosov med ljudmi.

Oglašam se zaradi dopisa neznane bralke Možje so izkoriščevalci.

Z njo popolnoma soglašam, povedala pa bi ji nekaj nasvetov, da bo manj izkoriščana.

Imela sem dobrega očeta, ki je delal vse, kar je bilo potrebno in ni nikdar poudarjal, kaj je možko in kaj žensko delo. Zato se s fantom pred poroko nisva dogovarjala o gospodinjstvem delu, ker sem mislila, da bo v mojem zakonu tako, kot je bilo v zakonu mojih staršev. Toda moj mož ni hotel o »ženskih« opravilih nič slišati. Ko sva prišla iz službe, sem jaz kuhala kosilo, one pa je bral časopis. Ko sem po kosilu pospravljala, je on zadrževal, na večer pa je šel na kozarček ali pa k sorodnikom, jaz pa sem imela še polne roke dela.

Imela sem ga rada in sem mislila, da nekoč mora razumeti, da to ni prav. Rodil se nama je sin, pa sem mislila, da bom njega bolje vzgojila, kot je moj mož. Ko je bil sin še majhen, je bil priden in mi je bil kar v pomoč, a ko je prišel v puberteto, se je čisto spremenil. Rekel mi je, da ne bo delal ženskega dela. Nič ni pomagalo prepričevanje, očetov zgled je bil močnejši.

Tedaj sem obupala nad moškimi, a tudi če bi se razvezala, bi sinu še vedno morala streči, pa še težko bi bilo z eno plačo, saj še z dvema komaj živimo, ker sta majhni.

Počasi sem zgubljala veselje do dela. Prej sem pomivala okna vsakih štirinajst dni poleti, pozimi redkeje, a zdaj jih umijem še kakih štirikrat na leto. Obesila sem v kuhinjo

dolge zavese, da se manj vidijo umazane šipe.

Varčevala sem, kjer se je dalo in kupila pralni stroj. Ta mi res veliko pomaga, a likanje je vedno zamudno opravilo. Pa sem nehala likati brisače in triko perilo. Ko ga obešam, ga lepo stresem, in ko je suho, ga zložim. Posteljno perilo polikam kar suho, pa gre veliko hitreje in kar dobro je. Vedno pa polikam moške srajce, čeprav piše, da jih ni treba likati. Toda nezlikane niso lepe in vem, da ob pogledu na moško srajco vsak pomisli le na ženo, nihče pa na lenega moža.

Prej sem mazala parket štrikrat do šestkrat na leto, zdaj ga samo dvakrat, poleti. Potem ga dvakrat na teden obrišem z volnenim krpo, pa je dobro.

Priznam, moje stanovanje ni zgledno čisto, a kaj morem, tudi jaz sem človek, tudi jaz rada preberem časopis ali grem včasih v kino ali v gledališče in na obisk k sorodnikom. Zdaj celo včasih preberem kako knjigo, kar prej nikdar nisem mogla, čeprav sem si to vedno želela.

Mlaj sredi mesta! Vse redkejša slika v Celju. Tegale so postavili pred hotelom Merx in v pomladnem vetru je veselo plapolala zastava.

Foto: D. Medved

Gospodinjstvskega dela je za polnih osem ur, posebno, kjer ni gospodinjstvih strojev.

Da manj čistim, tega mož in sin niti ne opazita, opazita pa, da kuham drugače — namreč mnogo bolj enostavno in jedi, s katerimi ni veliko dela. S tem pa nista zadovoljna. — Toda — ali onadva gledata kaj na to, da bi bila zadovoljna jaz? Da bi šli na kosilo kam ven, pa sploh nočeta slišati. Tudi jaz ne bi šla, ker je doma bolj zdrava hrana, pa čeprav je preprosta.

Tako smo torej vsi nezadovoljni. Pa bi bili lahko vsi zadovoljni, če bi bili možki drugačni. Jaz sem garala petnajst let, a zdaj sem kljub neredu srečnejša in manj občutim krivico. Počutim se svobodnejšo.

J. K. Zalec

ŠE O MOŽEH

Nisem vaša naročnica, vendar vaš list redno prebiram. Zato vas moram najprej pohvaliti, ker se je tednik mnogo izboljšal. Le tako naprej!

Zasledila sem prispevke v rubriki Pisma bralcev in enega v rubriki Med štirimi očmi, kjer je govor o izkoriščanju žensk.

Ker me zelo pretresejo krivice, ki jih nekateri mošje še vedno prizadevajo ženam, posebno pa še svo-

jim ženam, kljub napisani enakopravnosti, se oglašam. Pretirano je namreč, koliko se dandanes zahteva od žensk. Vsaka ženska naj bi bila usposobljena za poklic in zaposlena, zraven pa naj bi sama gospodinjila, znala naj bi dobro kuhati in peči pecivo, postreči gostom, negovati in vzgajati otroke in ne nazadnje — znala naj bi dobro gospodariti in z malo denarja pričarati družini udobno življenje. In vse te stranske poklice se mora sama naučiti, brez šol. Se tečajev prirejajo vedno manj in če katera vsega tega ne zna, so vsi začuden. To bi vendar morala znati! Možje pa se z izgovorom, da je gospodinjstvo žensko delo, izognejo vsemu domačemu delu. Trditev, da so nekatera dela ženska, druga pa moška, diši po zaostalosti. Vsak napreden človek je že opravil s tem, saj vidimo, da je po najboljših hotelih mnogo kuharjev in da so se ženske izkazale v mnogih poklicih, ki so prej veljali izrecno za moške.

Mislím, da žene preveč fizično delajo in so pri tem

Pripombe bi imela na odgovore.

Bralec iz Laškega klavirno zagovarja, da možje prepustijo vse delo in skrb za gospodinjstvo in otroke ženam zato, ker je narava postavila take norme. To je tako, kot bi rekel, da je gospodinjstvo ženam prirojeno. Le kaj je potem moškimi prirojeno? Ali delo v rudniku? Nobeno delo ni človeku prirojeno, da se mu zanj ne bi bilo treba truditi. Tudi za gospodinjstvo se morajo žene veliko truditi, da vse znajo in veliko je žena, ki jim gospodinjstvo ne gre prav od rok, a so uspešnejše v poklicu. Toda gospodinjstvo vseeno opravljajo. Kaj pa hočejo? Razen če imajo tako visoke dohodke, da imajo lahko gospodinjstvo pomočnico. A takih je malo. Sicer pa v nadaljevanju pisma sam trdi, da se bo z razvojem družbe miselnost ljudi (moških) uredila in da bo vse manj delitve del — na moška in ženska opravila, a da to ne gre čez noč.

Toda, spoštovani tovariš Dežan, ali je 27 let po vojni ena sama noč? Ali že

mlajo in jo poravnali, severno-zahodna stran pa je ostala močvirnata do Vrnčeve ulice in je v osemnajstih letih močvirje zasuto okrog 60 odst., največ po zaslugi raznih zasebnih graditeljev hiš v bližini, ki so svoj izkop za nove stavbe odlagali v to močvirje, tako da to še sedaj krasi Celje.

Pred deset in več leti smo stanovalci postavljali vprašanje o naši cesti do Vrnčeve ulice, da naj jo vsaj posipajo, kar so takrat storili in to storijo tudi sedaj, če kdo urgira — enkrat na leto s peskom ki je pomešan z rdečo ilovico. K bloku pa cestar ni prišel že polnih 18 let.

Mi stanovalci bloka v Veselovi ulici št. 7 in 8, nekateri tu stanujemo že 18 let, se sprašujemo, ali je mogoče, da smo v mestu in obenem živimo v vasi, saj prideš od nas do asfalta, ca 100 m, v deževnih dneh tak, kakor da si prišel s Pohorja. Umazan od blata in ves moker.

Pa še nekaj: srečal sem tovariša in mu povedal svoje mnenje oziroma težave v naši ulici in sem rekel, da mogoče iz občine ne pridejo na ogled, ker je problem zastarel in o Veselovi ulici na občini ne vedo veliko. To ni tako. V naši ulici so lani nekateri postavili lesene garaže. Še isti dan, ko so garaže postavljali, je prišel odgovorni tovariš in jim prepovedal gradnjo. To očitno pomeni, da odgovorni v občini dobro vedo za naše probleme, kar smo povedali tovarišu z občine. Ta nam je dejal, da naj povprašamo na občini.

Toda mi stanovalci iz Veselove ulice ne upamo na pomoč, ker vemo, da nam nihče ne bo pomagal, čeprav se v Celju mnogo gradi in povsod se okolje blokov urejuje že ob sami zgraditvi, samo pri nas ne. Stanovalci Veselove ulice plačujemo prispevek za uporabo mestnega zemljišča. Ali si ne zaslužimo lepše ureditve okolja. Posuli bi nam vsaj lahko pesek (če že ne mislijo asfaltirati), da bi lahko prišli do asfalta (do Vrnčeve ulice) vsaj suhi!

Zaželjeno bi bilo, da bi ob deževnih dneh prišel na ogled »naše bratne ulice« nekdo od odgovornih moških, ki bi lahko potrdil to moje pisanje.

Viktor Hribernik,
Veselova 18, Celje

POJDI TE JIH OBISKAT

Ze več let sem zvesta bralka in naročnica Novega tednika. Moram vam povedati, da mi je tednik zelo všeč. Posebno rada čitam rubriko Njihovo življenje je materinstvo.

Tudi jaz vas lepo prosim, da bi obiskali družino, ki je doma v Svetini nad Storami. Tam boste našli družino z desetimi otroki in tudi mlin je pri tej hiši. Mlin je že zelo star. Oče te družine in gospodar tega mlina je glasbenik in tudi mlajši sin je muzikant. Lepo vas prosim, obiščite jih in se boste sami prepričali, ko vam bosta zaigrala. Tam boste marsikaj zvedeli in vam obiska ne bo žal.

Pošiljam vam tudi naslov: Kristina in Janez Pajk, Javornik 8, Store

Zvesta bralka

POZABljena ULICA

Streljaj od samega središča Celja je Veselova ulica ali kratko rečeno — najbolj zanemarjena ulica v mestu ob Savinji (kakor popularno imenujemo Celje).

Nepoznani ne bi verjel, da je ta kratka in mala ulica, ki so nanjo vsi pozabili, razen davkarjev in podobnih komunalnih služb občine, tako neurejena in že leta in leta zapuščena:

Za uvod naj povem tole: Veselova ulica je neka-ko zaživila 1954. leta, ko so dogradili 12-stanovanjski blok in so se v njega vselile veččlanske družine. To je bil tedaj pogoj, da dobiš stanovanje v bloku, ki je bil zgrajen med prvimi v Celju (oficirski) in na žalost ostal z okolico enak kakor pred osemnajstimi leti.

Stanovalci bloka smo s pomočjo vojaških kamionov in vojske manjši del, ki tudi ni tako majhen (južno stran), zasuli z ze-

MOŠKI NAJ ZAKNO DRUGAČE

Prebrala sem pismo v rubriki Pisma bralcev »Možje so izkoriščevalci« in tudi dva odgovora nanj.

Bralki M. B. samo se to: če je ona »junakinja«, jaz nisem in ne maram biti, ker sem normalen človek, ki težko trpi krivico.

Nada Novak,
Prešernova 22, Ljubljana

Ekskluzivni intervju za Novi tednik

O TITU, GALEBU IN KAPETANU

KOMANDANT GALEBA, MIODRAG ŠEPIĆ, PRIPOVEDUJE O OSMIH LETIH VOŽNJE S ŠOLSKO LADJO GALEB, ENO NAJBOLJ ZNANIH LADIJ NA SVETOVNIH MORJIH

Ko sem prvič zagledal 43-letnega MIODRAGA ŠEPIĆA, mi nikakor ni odgovarjal laični in splošno razširjeni predstavi o mornarju ali kapitanu. Šele pozneje, v razgovoru, sem ugotovil, da ga odlikujejo vse tiste lastnosti, ki si jih zamišljamo, da jih mora imeti kapitan ladje. Dobrodušen, vendar strog. Ostrega in hkrati očetovskega pogleda. Nasmejan in namrščen. Visok. Prijeten za družbo, kar je nujnost, če pomislimo na stalno kapitanovo omizje. Takšen je Miodrag Šepić, po vojaškem činu kapetan fregate, drugače pa komandant GALEBA.

KAJ JE GALEB?

Kadar kdo pri nas omeni galeba, prej pomislimo na našo znano ladjo, ki je postala že simbol miru in politike neuvrščenosti. Jugoslavije, kot pa na ptico. Galeb danes nekaj predstavlja in to ne samo pri nas, temveč tudi v številnih drugih državah. In prav o Galebu, tovarišu Titu in o vsem drugem, sem se pogovarjal z Galebovim komandantom, ki je trenutno na zdravljenju v Rimskih Toplicah.

Miodrag Šepić je šel mlad v vojno vihar. Na kopnu. Nato pa je končal gimnazijo in Pomorsko akademijo 51. leta. Tej je pozneje sledila še Višja vojna pomorska akademija.

»Opredelil sem se za morje. Verjetno je to vpliv mojega starega očeta, ki je preživel na valovih 41 let. Kadar koli se je vračal s potovanj, me je vzel v naročje in mi pripovedoval,« tako je obujal spomine o svoji rani mladosti kapetan fregate.

Bil je komandant na štirih

ladjah, preden ga je 1964. leta poklical k sebi njegov staršina in mu dejal:

»Odrejeni ste na šolsko ladjo Galeb.«

Presenečen in zadovoljen je bil. Hkrati pa se je zavedal vse teže izredne odgovornosti, ki jo ima komandant Galeba.

Kaj je pravzaprav Galeb? Šepić: »Galeb je naša šolska ladja in lahko rečem, da se je na njemu izšolala večina naših oficirjev vojne mornarice. Na njem se izučujejo vse stroke, ki pridejo v poštev pri vojni mornarici. Tu so vaje starešin za usposobljenost na odprtem morju. Poleg tega pa je Galeb ladja za izvrševanje specialnih nalog in med temi je največja prevoz najvišjih predstavnikov naše države na njihovih potovanjih miru. Prav tu je Galeb izredno aktiven in poznan plovod.«

MORJA ŠIROKA CESTA

Miodrag Šepić ni imel v Rimskih Toplicah uniforme kapetana fregate. Ves čas je hodil v civilu. Ne zato, da ne bi maral uniforme, potreben je bil sprostitve. Le tisti, ki je kdaj delal na ladji, ve, kolikšne in kako zahtevne so naloge komandanta. Kakšna je njegova odgovornost? Odgovornost kapitana katerekoli ladje in kakšna je šele potem odgovornost komandanta Galeba.

»Kje ste bili za Galebom?« »Največkrat v Združenih arabskih republikah, Alžiru, Franciji, Sovjetski zvezi, Grčiji, Turčiji, Libanonu, Cipru, prej pa še v Indiji in drugje.« Beležnice z Galeba so povsod vzbujale spoštovanje.

Izredna pohvala za to gre tudi mornarjem. Čeprav se o njih govori vse mogoče, so mornarji Galeba nedvomno tisti, ki ne zaslužijo niti ene od takšnih govoric.

Miodrag Šepić

»Mornarji na Galebu so iz vseh krajev Jugoslavije. Lahko trdim, da je vsak član posadke Galeba dostojno reprezentiral našo domovino kamorkoli smo prišli. Spominjam se, ko smo pristali v Istanbulu in so ljudje dobili pristo. Pozneje sem se pogovarjal z nižjim častnikom turške mornariške policije. Dejal mi je, da si bo Galebove mornarje vedno zapomnil. Presenetilo me je. Nato mi je razložil, zakaj. Ko je pred meseci pristala neka druga ladja, je prišlo v pristanišču do strahovite »gužve«. Tedaj je bil povišan za čin. No, in če bi bili vsi mornarji takšni,

kot so Galebovi, je dejal, ne bi jaz nikdar napredoval. Naši fantje so se vselej točno zavedali, kaj predstavlja Galeb in so bili temu primerni plovod, kjer smo pristali. Do bili smo zelo veliko pohval o izredno lepem vedenju naše posadke. Ponosen sem nanje,« mi je zatrdil Galebov komandant.

TITO NE POZNA UTRUJENOSTI

Razumljivo je, da me je najbolj zanimala vsaka vožnja našega voditelja.

Galeb je splovil 10. septembra 1952. leta in je dosedaj opravil 32 daljših potovanj. Tovariš Tito je na Galebu preživel točno 453 dni.

»Tovariš Tito je izredno navezan na Galeba. Presenetilo me je, kako dobro pozna vso ladjo. Celo tiste detajle, ki bi jih naj poznala samo posadka.«

Ko so se peljali na Brione in je Tito gostoval na Galebu Janosa Kadra, ga je vzel pod roko in odpeljal v strojni oddelek, ne da bi prej najavil svoj prihod. Pojasnjeval je ustroj naprav in mimogrede položil roko na pomožni stroj, da bi ugotovil, če greje ali ne.

64. leta je Miodrag Šepić prvič stopil na Galeba. Po-

zneje je komandant mornarice raportiral Titu, ko je predsednik prišel na ladjo: »Druže maršale, novi komandant broda Miodrag Šepić.«

Miodrag ni povedal, kako mu je bilo tisti trenutek po srcu, po njegovih potezah obraza pa sem lahko izvedel, kaj je občutil.

»Morje je morje. Pluli smo proti Alžiru, ko nas je v Sicilskem kanalu zajel stahovit ciklon. Pozneje me je tovariš Tito v šali vprašal, če se bo še kdaj ponovilo takšno strahno vreme. Dve noči in dan smo bili v razjarjenem srdu valov in vetra. Premetavalo nas je. S krme je odneslo nekaj zabojev z vrvmi. V Alžiru smo vsi padali od utrujenosti. Člani posadke so ob pristanku prosili samo dovoljenje za počitek. Toda, tovariš Tito je stopil na obalo zrvan, imel govor in še ves dopoldan sodeloval na razgovorih. Tedaj sem spoznal, kako nepojmljivo fizično kondicijo ima tovariš Tito.«

Še je tekla beseda o potovanjih. O kosilih in večerjah na Galebu, katerih se je po protokolu udeležil tudi Miodrag Šepić. O tem, kako je Tito prišel na komandni most in drugem. In seveda o posadki, ki obožuje maršala.

»Spomnim se, kako sem leta 1970. zaprosil maršala na željo posadke, da se slika z nami. Naredili smo sliko s celotno posadko, nato pa še po posameznih strokah — Tito med strojniki, med kuharji in podobno. Bil je tako čudovit, da ni odrekel prošnje niti posameznikom, ki so ga vroče prosili, naj se slika z njimi. Le tistim, ki so slikali, je zabilal: Poznam vas, obljubite ljudem, da boste poslali slike, potem pa jih ne dobijo. Posadka je bila tega najbolj vesela. Dragocen spomin je bil to za vsakogar.«

Tito nikdar ni pozabil na posadko. Takoj, ko je prišel na ladjo, sta bili prvi vprašanji o vremenu in zdravju posadke. Nikdar ni pozabil ljudi.

»Točno vem, da bo najprej povprašal, če je posadka zdrava,« mi je z zadovoljstvom povedal Miodrag Šepić. Tita je vozil z Galebom enajstkrat. Zadnjič leta 1970. po Jadranu.

Se sva govorila. Preprosto, prijetno kramljanje je bilo to. Mnogo preprosteje in prijetneje, kot bi človek lahko pomislil, da bo govoril s človekom, ki govori tri jezike. Tak je kapetan fregate in komandant — Galeba. Takšen je Miodrag Šepić.

MILAN SENICAR

Drago Kumer

OBISK

Prišla je počasi pred gotovljsko šolo, se zazirala okoli oglov, se naslonila na plot in s trudnimi očmi preštevala late, zmakevala je z glavo, ko je gledala v ograjo pri igrišču in sama pri sebi govorila: Le komu so napoti late v plotu? Kdo neki je zlomil betonski steber v ograji igrišča? Včasih smo bolj čuvali, kar je bilo šolskega. Tako so nas učili v šoli doma. Ali so sedaj na to pozabili? In otroci so najbrž bolj poredni! Moram stopiti v šolo, da povem učitelju, naj to, kar so naši očetje zgradili, bolj s srcem čuvajo. Vse kar je prav. ... Prisopila je v notranjost šole, odpirala vrata in klicala: Hej, kdo pa je

zdej tukaj gospodar? Moram govoriti z njim, moram.

Prišel je učitelj, ki zadnja leta odgovarja za oddelek, ona pa je vsa zavzeta govorila, kako je bilo nekoč v tej šoli lepo, kako so se učili petja, dela na vrtu in lepega vedenja, pritrdila je, da so umazane in okrušene stene zares potrebne popravila ter da je slišati, da bo letos šola obnovljena. Tako je tudi prav! je pritrdila. V Gotovljah je toliko novih hiš, pa naj bo nova tudi šola. Veste, sem čisto navadna in stara kmetica, za šolo pa mi ni žal denarja. Jaz ne bom dala, ta mlada dva pa sta v službi in juna kar odtegnejo. Stranišče pa le

uredite, še pri nas imamo boljšega, čistega. Pa plot? Kdo je toliko lat polomil? Kdo je podrl steber pri igrišču? Vaši šolarji? Menda niso taki razbojniki. To so najbrž večji, starejši, ki ne vedo kaj početi. Hudirja, na žandarmerijo stopite, pa naj žandarji z njim poračunajo!

Učitelj je ženi pritrdil, bila je potolažena, ko je zvedela, kakšna bo v jeseni šola. Obljubila je, da bo prišla na otvoritev, če bo zmogla noge nagajajo, pa naduha in starost. Veste, morala sem priti, pa oprostite, je pač naša šola, še moj oče jo je pomagal graditi. Tako je rekla in s solzami v očeh stopila na cesto.

»AV

CEYTON PLACE

1. nadaljevanje

V Ceytonu je završalo. Medtem, ko je po ulicah zavijal veter, so se v najbolj znanih gostiščih spoprijeli meščani o dogodkih iz preteklosti. Stvar je prišla celo tako daleč, da je zagledala luč sveta na javnem in uradnem prostoru. Kaj je bilo?

Mirovni sodnik je bil nekoliko preveč oster in dosleden pri svojih odločitvah in odkrivanju napak drugih. Prekarju to ni bilo všeč. In tako je jasno in glasno podvzdignil med meščani Ceytona svoj glas proti njemu. »Kako lahko takšen sodnik živi med nami in to kot sodnik. Someščani in someščanke, ali veste, da je bil v japonski vojski, menda celo pri japonjugendu. Zato imam celo vizuelni dokaz.«

Da, tako je bilo! 31 let po Pearl Harbourju! Nasploh je bilo v zadnjih letih v Ceytonu moderno mimogrede za koga ugotoviti, da je bil na napačni strani, če je le komu šel na živce. Mnogo manj pa so opozarjali na stare farmerje, ki so si — čeprav vojni veterani — s trdim delom in žuljavimi prsti služili kruh in ob zadnjih dneh oziroma mesecih prejeli tudi socialne podpore.

Dokler je bil stari odločni Carov še direktor, je zastopal odločno politiko in vsakomur, ki se ni strinjal z njegovim mišljenjem, odkrito povedal: vi ste demagog. Njegova politika delovanja je bila edinstvena, šla je svojo pot kljub nik. To je tisti, ki bi naj svetoval. Bilo

je celo tako edinstvena, da ga je nekoga dne znanjalo. Kot direktorja seveda. Kljub temu pa je še ostal svetnik. To ji tisti, ki bi naj svetoval. Bilo je ponoči. In z novim jutrom se je rodil tudi novi Carov. Totalno je spremenil svojo mestno politiko in pričel v svojih ognjevitih govorih napadati tista stališča, ki bi jih prejšnjo noč še zastopal in zagovarjal. Čudili so se Ceytonovci in smejali.

Drugače v Ceytonu ni bilo veliko novega. Samo v gostinstvu so se dogajale še takšne malenkostne reči. V najmodernejšem motelu, ki bi bil lahko celo hotel, je neka deklica vneto prigovarjala državljanu sosednje dežele, naj si naroči sir in mu skušala po domače povedati, da je sir za potenco. Pojedel ga je in rekel: greva v sobo. Najprej se je nakremžila, potem pa pristala. No, pa to niti ni novost za Ceyton, saj je takšnih njenih prebivalk kar precej za znane tujce, ki tako radi pojejo in lovijo.

No, še to.

V gostišču Ade Jacks »Black Cat« (prevod: Črna mačka) so nenadoma ugotovili, da so pisarniški uslužbenci malo predebeli. Raziskava je pokazala, da dobivajo takšne malice (morda po družbenem dogovoru), ki bi jih z veseljem sprejeli tudi v drugih ustanovah ali v menzah, če se ne bi bali, da bodo ljudje pridobili na teži in izgubili na produktivnosti. (Nadaljevanje sledi)

sosed sosedu

„POPAPIRČKANI“ TRAVNIKI IN LOGI

Prvomajski prazniki, ki so bili za spremembo prejšnjih let žlahtni, prelepi, ker vreme ni nagajalo, zato skoraj ni bilo družine, ki bi se vsaj za popoldan ne odpravila na izlet. Do Petrička morda, na Stari grad ali pa le na breg Savinje, ki se je te dni še posebno bleščala v soncu. Ljudje so odhajali opremljeni z jedjo in pijačo, da bi bil piknik v naravi »ta pravi«. Najprej so prihajale na dan mesne dobrote, moški so za spremembo svaljkali meso, otroci so kurili ogenj, žene pa so ležale v senci. Za praznik dela so počivale, da si naberejo moči za tiste dni, ko jim jih bo zmanjkovalo. Idila ne bi bila popolna, če ne bi poleg hreščal še tranzistor, ki je navkljub bližnji družini, ki je prosila za mir, hreščal še bolj.

Glava družine se je navedel, zato se je vlegel na sonce in prepustil pospravljanje ostalim. Ker je želela tudi »boljša« polovica počivati, je pospravljanje ostalo otrokom. Ti so malo pobrskali po pepelu, raznosili še nekaj gorečih

ogorkov do najbližjega gozda in tam nadaljevali s kurjenjem. Starša sta uživala zaslužen mir. Kdo bi jih neki motil! Ko je glava družine odgnal nadležno muho, ki ga je motila v spanju, se je tudi prebudi, pogledal je na uro in v hipu sklical družino pokonci. Deklica in fantiča sta priletela, pozabila sta pogasiti ogenj na robu gozda in že so sedli v avtomobil ter odhiteli proti domu. Važna tekma je bila na televiziji, pa jo glava družine ni hotel zamuditi.

Opisali smo družino, ki je piknikovala na robu gozda, na travniku. Za Savinjo je tako taborila družina, na Starem gradu pa tretja. Pa se je med njimi znašla četrt. Ta je vse pospravila za sabo, otroka pa sta se hudovala, ker sta imela obilico dela. Pokazala ste s prstom na ostale tri ter dejala: »Samo mi moramo vse pospraviti, oni pa lahko pustijo vse za sabo. Le mi moramo delati!«

Naj jim razlagam, da kjer se osel valja, dlako pusti? — ka

zmikavte, tatove, krovopripraznike, lažnike, goljufe so privezovali na sredi trgov k prangarjem, da so jih videli in sramotili tržani in kmetiči.

Tako v srednjem veku. Povprašajte svoj samoupravljalni čut, svoj osebni moralni kodeks. Koga iz današnje zgodbe bi privezali, k sramotnemu stebri? Bodite porotnik in nam sporočite svoje mnenje.

KOLEKTIV
TRGOVSKEGA PODJETJA

TEHNO-MERCATOR
CELJE

POKLANJA BRALCEM
NOVEGA TEDNIKA ROMAN

Januš Golec

TROJNO GORJE

26

V začetku 16. stoletja je organizirala vlada obrambo proti Turkom na ta način, da je utrdila ozemlje ob hrvaško-turški meji in ga zasedla z vojaštvom. Obmejne gradove in mesta so obdali z jarki ter močnim obzidjem in nastanili po trdnjavah večje ter manjše vojaške oddelke. Na ta način je bila s časom organizirana vedno pripravljena Vojna krajina.

Vojaško silo v Vojni krajini je okrepila vlada z naselitvijo Uskokov ali prebegov. Bili so to iz turškega jarma pobegli Bosanci, ki so se naseljevali po Dalmaciji in Hrvatski. Uskokom je dala avstrijska vlada zemljo in jih oprostila desetine in tlake. Morali so biti stalno pripravljeni, da odbijajo turške napade. Imeli so lastne kneze, le njihovi najvišji poveljniki so bili tujci.

Leta 1579 so zgradili močno protiturško trdnjavo Karlovec. Tedaj so določili, da naj prebiva eden poveljujočih generalov v Karlovcu z oblastjo od morja do Save, drugi general naj se zadržuje v trdnjavi Varaždin in naj bo poveljnik od Save do Drave. Prva Vojna krajina se je imenovala »hrvaška«, druga pa »slavonska«. Uskoke so nazivali graničarje. Vrhovno poveljstvo za celo Vojno krajino ali granico je tvorilo notranjeavstrijsko dvorsko svetovništvo v Gradcu.

Rane, katere je bila usekala kuga krajem ob Sotli in Bistrici na življenju ter imetju, je zacelil čas sorazmerno hitro. Kužnemu letu so sledile obilne letine. Kmet si je opomogel glede ureditve posesti in razmnožitve živega blaga. Pričelo se je zopet živahno trgovanje z živino med Štajerci in Hrvatli. Na velikih sejnih so znali Zagorci toliko povedati, kaj da mora prestati prebivalstvo nižje od Zagreba in posebno še Slavoniji od turških vojska. Mnogo so ljudje govorili o strašnih pohodih Turkov po raznih krajih ob Muri in Slov. goricah. Spodnji slovenski kraji so imeli dolgo časa mir pred Turki. Splošno je bilo utrjeno mnenje, da je Turčina prestrašila kuga in ga ne bo tako hitro v goste. Mirna leta so pomogla obsoletskim revežem na noge, da so imeli vsakdanjega kruha, polič vina in ob praznikih še tudi kaj mesa za priboljšek.

Emma je izrabila zaželjeno mirno dobo za ukoreninjenje dobrodelnosti med narodom. Kmet se je še vedno spominjal z naježenimi lasmi strahot kužnega leta. V dobrih letih po kugi je bilo ob Sotli ter Bistrici popravljenih ter osnaženih veliko cerkva, kapelic in svetih znamenj po poljih.

Posamezni vikarijati prapušnje Pilštajn so dobili dobro duhovščino, ki je skrbela za redno službo božjo in ji je bilo pri srcu vestno duševno pastirovanje. Našega kmeta je pustila zaradi pritiska usode vcepljanja surovost in mlačnost v izpolnjevanju verskih dolžnosti.

Pilštanski tržani pa si zaradi dobrih časov niso mogli razlagati, zakaj je njihov ponos in veselje Ema vedno tako resna, večkrat celo otožna, kakor bi jo pri vsem blagostanju nekaj znotraj privijalo. Pozabili so že bili na njeno slovesno obljubo. Obljuba dela dolg, in o tem je razmišljala Ema pogosto. Skrbno je zasledovala turško gibanje. Obveščevali so jo o vseh pripravah za obrambo turške sile kovačnice v Lesični, ki so bile v polnem obratu za izdelavo orožja in topov za trdnjave po Vojni krajini. V Lesično so prihajali generali in sploh visoki oficirji z vedno novimi naročili in razlagali o neznosni turški nadlogi, s katero je bilo tedaj prizanešeno Obsotelčanom. Gradovi Kunšperk, Podsreda, Pilštajn itd. so bili za vsak primer opremljeni z grmadami. Podružne cerkve pilštanske prapušnje so bile obzidane, utrjene in spremenjene v tabore, da bi odbili lahko tudi kmetje napade turških roparjev. Turka ni bilo v to deželo.

Ze krog leta 1590 so se širile med ljudstvom vesti, da je resno ogrožen odpor vseh protiturških utrd po Vojni krajini. Če se bo polastil Turek še Karlovca in Siska, bo zaplenil celo Hrvatsko in Slovenijo.

Lesičke delavnice so bile v letu 1590 pomnožene z večjim številom najboljših orožarjev iz Nemčije, da so lahko zadostile naročilom iz Siska ter Karlovca. Tedaj že ni govoril nihče o čem drugem, kot le o strašnih časih, ki bodo nastopili za Hrvate in Slovence, če bo podlegla Vojna krajina turški premoči.

Po uradni in ljudski govorici je bilo Ema jasno, da že trka na duri čas, ko se bo ponudila tudi njej možnost, da stori nekaj posebnega.

Cele dneve je vadila na Harteštajnu v sukanju meča, sulice in rabi njene posebnosti — loka. Očividci se niso mogli načuditi njeni moči ter spretnosti. Njenih udarcev z mečem ni vzdrljal še tako več borec. Z njenega loka odpotla puščica je prebila na daljšo razdaljo močan oklep in zadela namenjeni cilj, kakor bi bila izstreljena iz puške celi. Okolica si ni mogla razložiti uganka, kako in zakaj da je postala Ema zopet vitez, kateremu sta vsakdanje opravilo: dirjanje v krogu na konju, udarci z mečem, napadanja s kopjem in streljanje pušic. Prepričani so pa bili vsi njeni znanci in prijateljice, da se ne loti gospodarica ničesar tja v en dan. Zakaj neki ji bo služila viteška izurjenost, je ostala tajnost.

Spomladi leta 1593 so prejele lesičke delavnice od dvorskega vojno-svetovništva v Gradcu povelje, da naj nemudoma pošljejo 30 strokovno izurjenih orožarjev v Zagreb. Iz Zagreba bo odpremljena polovica v Karlovec, ostali pa v Sisak. Treba je bilo temeljitega in veččega pregleda zaloga orožja, topov in streliva v obeh trdnjavah. Zastarelo bi se naj izločilo ter razposlalo na manjše utrjene postojanke. Predvsem pa so vpili po temeljitem pregledu in popravilu trdnjavijski topovi.

Vest o odhodu večjega dela delavstva se je raznesla z naglico daleč na okrog. Pregled oborožitve vojnokrajinskih utrd ni bil nič drugega kot oznanilo, da pripravlja Turek večji vojni pohod in namerava glavni sunek proti še edinima branikoma hrvatskih in slovenskih pokrajin, Karlovcu in Sisku. Če odrečeta ti postojanki, bosta turška sužnja Hrvat in Slovenec. (Se nadaljuje)

VSE ZA VAS POD ENO STREHO — VELEBLAGOVNICA

Autonomna pokrajina Vojvodina

MILIJON HEKTARJEV ORNE ZEMLJE - BLIZU 2.000.000

PREBIVALCEV

Razmerja števil v naslovu nakazujejo posebnost Vojvodine. Po osvoboditvi je jugoslovanska žitnica močno spremenila svoje lice, prav posebej pa še v zadnjih 10 do 15 letih. Vedno manj Vojvodincev se ukvarja s kmetijstvom. Leta 1965 je živelo od kmetijstva še 48 odst. prebivalstva oziroma zaposlenih, leta 1970 pa že samo 40 odst. Kljub temu je žitnica ostala žitnica, saj v gospodarski strukturi pomeni kmetijstvo še vedno 40 odst.

Zadnje čase je vedno pogostejše slišati ugotovitve, da je potrebno v pokrajini razvijati tudi industrijo in to v prvi vrsti kemično in naftno. To pa ne pomeni, da bi Vojvodina opušćala kmetijstvo.

Predsednik pokrajinskega IS Franjo Nadj je ob sprejemanju srednjeročnega plana razvoja februarja med drugim dejal: »Kmetijstvo ima v srednjeročnem planu pomembno mesto. Orientacija tudi na industrijo so v nekaterih krogih razumeli kot zanemarjanje kmetijstva. Takšno opredeljevanje bi bilo nerealno in absurdno. Vojvodina ima prav v kmetijstvu nekatere prednosti, saj vojvodinski kmetijski proizvajalci prednjaćijo v razvoju tržne proizvodnje, v usmeritvi na interaktivno gospodarjenje in na podružljanje kmetijstva.«

Pri usmerjanju vojvodinskega gospodarstva tudi v industrijo ni mogoće govoriti o revolucionarnih spremembah, saj ima pokrajina, tudi kar zadeva industrijo, že nekaj tradicije. Leta 1970 je ta dala 28 odst. od skupne proizvodnje, leta 1975 pa naj bi znašal ta odstotek 30. Lista pomembnejše vojvodinske industrije ni obsežna. To je tovarna kmetijskih strojev v No-

vem Sadu, v Somboru tovarna popularnih Zastavi-
nih kombijev, dve tovarni orodja, tovarna tepihov v Subotici in v Zrenjaninu, tovarna armatur v Kuli, subotška tovarna umetnih gnojil »Zorka«, panćevačka steklarna, subotška tovarna koles »Partizana«, ki že precej časa uspešno sodeluje s koprskim Tomosom. K temu bi lahko naštel še nekaj prehrabene industrije, tovarn sladkorja in mlinsko industrijo.

Pred nedavnim je bilo odloćeno, da v Baćki Topoli zgradijo oljarno, ki bi zaposlila 900 delavcev. Sedem obćin je to odloćitev podprlo, protestirali pa so v sosednjem Vrbasu s trditvijo, da Baćka glede na surovine ni sposobna zadovoljiti proizvodnje dveh oljarn. V Novem Sadu, Zrenjaninu in v Panćevu želijo industrijo bodoćnosti — kemićno — naftno. Kapacitete sedanje naftne industrije naj bi se povećale od sedanjega milijona 880 tisoć ton letno v prihodnjih štirih letih na 4 milijone 300 tisoć ton letno. Do leta 1975 naj bi zgradili tudi blizu 700 km plovoda.

Ti strnjeni podatki kažejo, da ima Vojvodina pomembne načrte za pri-

hodnja štiri leta, ko naj bi investirali približno 34 milijard dinarjev.

KAKO PRAVZAPRAV ŽIVIJOV VOJVODINCI?

Na to se lahko odgovori z enim samim stavkom: »Živijo dobro«, ali »Živijo slabov«.

Vojvodina je domovina petih nacionalnosti. Poleg Srbov je tu še pol milijona Madžarov, nekaj Romunov, Slovakov in preko 100 tisoć Rusinov. Vse to daje pokrajini svojstven pečat, prićenši z novosadskim radiom, ki oddaja program v petih jezikih in vse do srednjih šol ter fakultet. Ni potrebno posebej poudarjati, da ustava jamći popolno enakopravnost vsem nacionalnostim. Novosadska televizija, ki bo prićela delovati čez dve leti, bo prav tako večjezićna institucija.

Prosvetna dejavnost je v pokrajini dobro organizirana, saj 99 odstotkov otrok redno obiskuje šole. V letih od 1971 do 1975 bo konćalo v Vojvodini srednje šole okrog 78 tisoć dijakov.

Vojvodina si vedno bolj prizadeva razvijati znanstveno raziskovalno delo za potrebe svojega gospodarstva. Za to porabijo 2 odst. narodnega dohodka, v treh do štirih letih pa to pomeni 80 do 85 milijonov dinarjev.

PREMALO STANOVANJ

Za Vojvodino je znaćilno precejšnje pomanjkanje stanovanj. Zato so s srednjeroćnim načrtom predvideli, da naj bi zgradili 60 tisoć novih stanovanj, moćneje pa naj bi se poleg tega povećala tudi gradnja zasebnih hiš in to za okrog 10 odst. na sedanji obseg. S tem bi dosegli zvezna poprećja — 7 novih stanovanj na tisoć prebivalcev.

RAJ ZA LOVCE IN RIBIĆE

Morda zveni nekoliko neobićajno, toda Vojvo-

dinci resno računajo tudi na turizem. Pet mejnih prehodov z Madžarsko in Romunijo vpliva predvsem na prehodni promet. Število prehodnih gostov v zadnjih dveh do treh letih cenijo na okrog 3 milijone letno.

Vedno večje pa je število turistov, ki Vojvodine ne prepotujejo, temveć se tudi za več dni ustavijo. Lani je preživelo v Vojvodini daljši dopust blizu 350 tisoć tujih turistov, za leto 1975 pa računajo že na 600 tisoć tujih gostov. Zakaj prihajajo turisti v Vojvodino? Najveć je ljubiteljev lova in ribolova. Narodni park na Fruški gor. s svojimi 28 tisoć hektari lepih pejzažov, z dobro preprećenimi cestami, sodobnimi hoteli in vikendi, ponuja prijetno razvedrilo in odih. Vojvodinci so posebej ponosni tudi na lepe plaže ob Donavi. Tukaj je še Palćko jezero pri Subotici, ki ga v celoti poživljajo. Dno jezera bodo prekrili z nekaj milijoni kubićnih metrov mulja, nato ga bodo ponovno napolnili z vodo. Ze sedaj je ob jezercu več sto vikendov, športni center, zoološki vrt in nekaj hotelov.

Samo dobra volja pa tudi pri turizmu ne pomaga.

Vojvodina ima danes komaj 3500 turistićnih ležišč. Čez štiri leta naj bi z investicijami okrog 250 milijonov dinarjev povećali v novih hotelih število ležišč na 6 tisoć.

V zadnjih štirih letih so v pokrajini znatno izboljšali ceste. Lani so prićeli graditi moderno cesto Novi Sad — Beograd, ki bo dolga 58 km. Čez štiri leta, ko naj bi bila ta cesta gotova, pa bodo nadaljevali od Novega Sada proti Subotici in jugoslovansko-madžarski meji. To pomeni novih 100 kilometrov. Pomembne vojvodinske investicije so tudi mostovi preko Donave, Tise in Save. Trenutno gradijo dva na Tisi, enega na Savi, pripravljaja pa se še na gradnjo dveh mostov čez Donavo. Teh investicij ne zahteva samo turizem, temveć vedno večji promet na sploš. Leta 1966 je bilo v Vojvodini 41 registriranih motornih vozil, letos jih je že čez 162 tisoć, čez štiri leta pa naj bi jih bilo okrog 320 tisoć.

REKORDI:

V Vojvodini bodo do leta 1975 usposobili novih 72 tisoć delovnih mest. To je nekaj manj, kot je trenutno Vojvodincev v tujini. Vojvodinci se ponasajo z nekaterimi rekordi. poleg onih, v kmetijstvu, ki so več ali manj znani, naj navedemo to, da je v Vojvodini na leto več loćitev kot zakonskih zvez. Tako je tudi tukaj Vojvodina nad zveznim poprećjem z 10 loćitvami na tisoć prebivalcev. Seveda, Vojvodinci bi se radi ponasali s tem, da bi bili nad zveznim poprećjem na primer pri narodnem dohodku na prebivalca ali pa pri produktivnosti. Dejstvo je, da so poprećni osebni dohodki v pokrajini 1.350 dinarjev mesećno, to pa zahteva še marsikateri napor, da bo tudi tukaj doseženo zvezno popreće.

NANDOR NADJ

Novi Sad — »prestolnica« Vojvodine

Njihovo življenje je materinstvo

KO JE MAROF GOREL...

Kako dolgo sta se rada videla Ema in Ferdo Ratužnik, preden sta se 1950 leta poročila, ne vem. Skoraj prepričan pa sem, da se še kar naprej imata rada, že zaradi otrok, ki jih v hiši pod Konjiško goro, v Dražji vasi, kar mrgoli in so še vsi doma. Ptiki se niso zapustili gnezda, čeprav kaže, da bodo počasi le odleteli, saj jih prvi šteje dvaindvajset, zadnji pa je rojen 1964. Ratužnikova se ne pritožujeta, menita pač, da je z otroci sicer res smatrala, da pa je tudi lepo.

Ema je že od malega imela rada otroke in jih je potrebovala, če je le mogla. No, to ji je prišlo nekako v kri in posledice so na dlani. Nič ne de, Ema je kljub temu vesela in ne stoka. »Otrok je dar božji,« pravi, v isti sapi pa pripomni: »Če bi mož rodil samo enkrat, bi se kmalu premislil roditi še kdaj. Če pa bi mi rekel, da moram spraviti v stran, ga takoj pustim.«

Takšna je Ema menda že kar od vsega začetka, odkar jo Ferdo pozna. Kar nekam odločno je delo-

vala, ko sva se pogovarjala. Ko pa je pogovor nanesel na požgani marof — 1970 je gorelo in je danes že na novo postavljeno — jo gospodinja pravič potožila.

»Hudo je bilo takrat, vse je bilo treba izmoga-

ka enajst glav živine, pet prašičev čaka na mesarja, v kotu pa stojita dva konja, ki sta določena, da dajeta zaslužek. Z njimi fura Ratužnik, kjer je treba kaj prepeljati, narediti uslugo sosedom, skratka, konjčica nosita denar za

dobrodošla družinska prijatelja.

Hude preglednice dela Ratužnikovim »štibras«. Menda jo je preko tristo starih tisočakov na leto, kmečko zavarovanje pa tudi ni kar tako. Takole okoli dvesto jurjev pade v občinsko blagajno na leto od Ratužnikovih.

Ko sta prevzela, sta imela eno samo kravo, ki je bolj za spomin in dela družbo ostalim v hlevu. Ničesar nista imela. Ema je prišla iz družine, kjer je bilo prav tako deset otrok in da se to ne bi pozabilo, s tradicijo nadaljujejo. Celo imena imajo otroci ista kot strici in tete.

»Grunta se ne bova dala »čez«, se pa že ve, kdo bi ga rad imel. Kandidatov je več,« je povedal Ferdo in dodal, da se Janko zanima za zemljo, enake namene pa ima tudi Stefa. Bo že, kakor bo pač.

Prijetno je bilo v hiši pod Konjiško goro in izba je bila živa kot le kaj. Kamorkoli si se ozrl, si videl otroški obraz, tudi na peči so bili, okoli mize, povsod. V tej hiši gotovo ni nikoli dolgčas.

MILENKO STRASEK

Ratužnikova vojska pred nekaj leti. Zdaj so že malo zrasli in pridno pomagajo na kmetiji.

ti še enkrat pri vseh teh otrocih.

Drugače pa vse kot ponavadi. Pri Ratužnikovih z desetimi otroki pridno gospodarijo, v hlevu mu-

vse: za »fasngo«, za »štibro« ter za vse ostale predvidene in nepredvidene stvari, teh pa je v družini z desetimi otroki več kot preveč in sta konjčica

Ženin vsakdan

KAKO ČISTIMO MADEŽE

V prejšnji številki naše rubrike smo se seznanili z izvorom MADEŽEV, tokrat pa bomo spregovorili o tehniki čiščenja.

Tehnika čiščenja naj bo taka, da čim bolj odstranimo madež, ne pa da ga samo razmažemo in povečamo ali celo poškodujemo blago. Zato se je treba ogibati vsakega ostrejšega drgnjenja, ki bo napravilo površino blaga bolj kosmato ali hrapavo. Take okvare so pri gladkem blagu, npr. iz umetne svile, močno vidne in jih ni mogoče popraviti. Ne zlijmo več čistilnega sredstva na blago, ker se bo madež le povečal.

Pravilno ravnamo, ako madež namažemo oziroma polijemo z majhno količino čistilnega sredstva in raztopljeno umazano sproti odstranimo s čistilno krpo, pivnikom, vato ali mehko krpo iz jelenjega usnja. Tanjša blaga položimo z madežem navzdol na podlago, ki vpija, po nasprotni strani pa polivamo čistilno sredstvo. Seveda moramo podlago premikati ali izmenjati, brž ko se prepoji s tekočino. Pri trdovratnih skorjastih madežih si pomagamo z mehko krtačo, ki jo pomakamo v čistilo in nato previdno drgnemo madež.

Za začetek izberemo najmildejšo čistilno sredstvo, šele če to ni dovolj učinkovito, sežemo po močnejšem, ki je bolj nevarno za blago. So pa tudi taki madeži, ki jih sploh ne moremo odstraniti ali vsaj ne popolnoma, npr. nekatera sredstva za barvanje las. Poizkuse čiščenja vselej prekinemo pravočasno, ne pa šele sedaj, ko je namesto madeža je luknja.

Ko je madež že popolnoma

odstranjen ali vsaj toliko, da več ne moti, ne pozabimo izprati še kemikalij za čiščenje, posebno kislin, lužnin in belilnih sredstev. Posebno kisline in klor se zelo trdovratno držijo blaga, zato ga moramo vztrajno izpirati z vodo, da odstranimo zadnje ostanke te snovi.

Receptov za čiščenje madežev je že za debele knjige, pa še še vedno množijo. Mi se bomo v prihodnji številki omejili le na odstranjevanje nekaterih najbolj razširjenih vrst madežev in na sredstva, ki jih je mogoče dobiti pri nas in niso nevarne za nestrokovnjake.

ŽE VESTE...

● da posodo, ki diši po ribah, zdrgnemo s kisom in duh bo izginil

● da duh po znoju odstranimo, če se umivamo z vodo, ki smo ji dali malo kisa

● da smrad v jedilni shrambi izgine, ako postavimo tja skodelico oglja

● da začutimo v sobi svež zrak in duh po gozdu, če v vrelo vodo nakapljamo malo terpentina

● da neprijeten duh iz omar odstranimo, če jih znotraj umijemo s precej močno raztopino hipermangana, nato pa pustimo, da se osuši. Če pa je notranjost omar polirana, si pomagamo z gorčično moko. Stresemo jo v posodo in jo pustimo stati v omari nekaj dni. Moka bo posrkala vse vonj, če pa to ne bo zadostovalo, postopek ponovimo.

Nelikvidnost

SOUPRAVLJANJE UPNIKOV

Med novimi ukrepi proti nelikvidnosti, ki čakajo, da jih bodo poslanci sprejeli, je prav gotovo najpomembnejša novost to, da dajejo upnikom določene upravljalske pravice v kolektivih njihovih dolžnikov. Ali je to protisamoupravna poteza ali ne — to vprašanje je bilo v javnosti že večkrat slišati.

Verjetno je ta dvom eden izmed vzrokov, da smo s tem za izboljšanje likvidnosti tako pomembnim predpisom dolgo odlašali. Če se vprašamo, ali bodo s tem samoupravne pravice dolžnikov okrnjene ali ne moramo iskati odgovor predvsem s stališča nad čigaviimi sredstvi dolžnik za samoupravne pravice uresničuje. Samo nad svojim gotovo ne, če se ne bi znašel na seznamu nesolventnih dolžnikov. Ker del sredstev pripada upnikom imajo zato ti tudi pravico soupravljanja z njimi. Na zastavljenem dilemo lahko torej kategorično odgovorimo, da z novimi možnostmi za zmanjšanje nelikvidnosti ne slabijo samoupravne možnosti dolžnikov.

Druga plat medalje pa je gospodarski učinek tega soupravljanja. Gotovo je, da v podjetjih, kjer se bo položaj tako zaostрил, da bi morali prevzeti del samoupravnih pravic upniki, gospodarstvo slabše kot v delovnih organizacijah, katerim sredstva dolgujejo. Torej lahko vpliv dobrih podjetij na slabše v tej ali oni obliki samo pomaga

k splošnemu gospodarskemu napredku in se posebej k razvoju podjetja, ki je v težavah. Morda niti ni potrebno, da bi se ta vpliv odrazil na soupravljanju premoženja. Neredko bo dovolj, če bo na zahtevo upnikov prišla v slabši delovni organizaciji na krmilo nova, sposobnejša vodilna ekipa strokovno boljših in poslovno okretnejših ljudi. Druga možnost je pomoč pri proizvodnji ali celo zamenjava dotedanega nerentabilnega proizvodnega programa z novim. Najostrejša vendar v posameznih primerih najboljša poteza pa je pripojitev šibkega dolžnika k sposobnejšemu in sicer, pri čemer moramo biti seveda skrbni nad samoupravne pravice, zapisane v ustavnih amandmanih. Če ne takoj pa vsaj ko poteče obdobje sanacije. Morda to v bistvu pomeni na lepši način izpeljano likvidacijo delovne organizacije. Četudi to drži, se moramo zavedati da se likvidacijam v socialističnem tržnem gospodarstvu tudi ne moremo kar na splošno odpovedati. Likvidacija ne pomeni, da bo tovarno budočer zavrnil z zemljo in da ne bo od nje nič ostalo. Ob ustreznih prizadevanjih se vedno najde podjetje, ki vpele v istih prostorih z istimi delavci in morda celo z delom iste opreme novo, na tržišču iskano proizvodnjo. To pa tudi prispeva k večjemu uspešnosti reda in normalnim tržnim odnosom.

IKT

Preizkušeno v Laškem

TERENSKI SESTANKI

Po sestanku političnega aktiva laške občine s političnim aktivom krajevne skupnosti v Radečah in po njegovem sestanku s političnim aktivom in vodstvom kolektiva »Volna« bodo podobni sestanki na terenu in v delovnih organizacijah postali redna oblika dela političnega vodstva v občini.

Občina Laško res ni tako obsežna in polna problemov, da bi obstajala bojazen pred prešibkimi stiki najbolj odgovornih tovarišev v občinskih vodstvih s terenom. Vodilni tovariši, od predsednika občine, sekretarja ZK, SZDL, predsednika Sindikata, ZMS in ZB so nenehno v stikih s terenom in kolektivom, vendar najpogosteje vsak po svoji plati, vsak na osnovi problemskih vprašanj in zadolžitvev značilnih za eno ali drugo organizacijo. Od te stopnje so v laški občini v minulih tednih prešli na še bolj izoblikovano.

Poglejmo kako? Sredi aprila se je občinski politični aktiv sestel s političnim aktivom krajevne skupnosti v Radečah. Obravnavali so skupaj probleme krajevne skupnosti in njen delovni program za leto. Med drugim so analizirali tudi vzroke, zakaj je politična aktivnost v Radečah po uspelem referendumu nekoliko opesala. Ugotovili so, da so si upravičeno privoščili nekoliko oddaha, vendar pa bi bilo škodljivo, če bi ob pripravah na referendumu in ob njem vzpostavljene tesne stike z občani pojenjali. Z zadovoljstvom so ugotovili, da je radeška krajevna skupnost svoj petletni program v glavnem uresničila, da je ostalo še nekaj problemov, kot je dokončna izgradnja žalnice,

in nekaj perečih stanovanjskih vprašanj, ki pa so jih povezovali s slabim sodelovanjem s strani Stanovanjskega podjetja. To isto pa so očitati tudi kmetijski zadrugi za področje kmetijstva v radeškem okolišu.

Na skupni seji s političnimi delavci in vodstvom podjetja »Volna«, ki je bil pred dnevi, so razpravljali o programu razvoja podjetja, proizvodnih načrtih, o kadrovskih vprašanjih, o osebnih dohodkih, kot tudi o sodelovanju kolektiva z občino, krajevnimi skupnostmi in o drugem.

Oba sestanka občinskega političnega aktiva sta obe strani povsem zadovoljila. Tako so se najodgovornejši v občini seznanili s spletom problemov, ne samo parcialnimi, najodgovornejši na terenu in v delovni organizaciji pa s širšo problematiko in z njihovim položajem v njej.

Taki sestanki se bodo nadaljevali. Tako v kratkem predvidevajo podobne sestanke še v krajevnih skupnostih Rimske Toplice in Laško ter v vseh večjih delovnih kolektivih v laški občini. Ne bi bilo napak, če bi se sročali tudi s tovariši tistih delovnih organizacij, ki nimajo sedeža v laški občini, vendar pa imajo tu svoje dislocirane obrate.

J. Kr.

med štirimi očmi

OKROGLINE ME MOTIJO

Pravijo, da sem predebel, ker tehtam za svoja šestnajsta leta 70 kilogramov. Sem v uku, za mehanika se učim, kjer pogostokrat pade kakšna na moj račun. Da se naj znižam, da bom tako shujšal, itd. Nekaj časa sem se vsemu smejal, zdaj pa mi gre vse na živce. Jem zelo rad, vse od kraja, najraje pa krompir. Zdaj sem v zadregi, ker sem slišal, da prav ta zelo redi. Je to res?

Franci

Dragi Franci,

eni imajo težave z mršavostjo, drugi z debelostjo. Ko sem prejela tvoje pismence, sem pravkar odgovarjala dekletu, ki je presuho. Tako vidiš!

Da krompir redi je čista resnica. Pa še močnate jedi so »hude« za okroglost, ki je tudi pri tebi kar precejšnja, čeprav nisi svoje višine omenil. Pa vseeno, za tvojih rosnih šestnajst let, je to kar prehudo. Kako naj bi se edvadih apetita, ne vem. Pri tem pomaga samo trdna volja in ničesar drugega. Jesti moraš manj, pa še to samo tisto, kar ne redi — meso, zelenjavo, sadje. Sem te kaj potolažila, mladi ješčil fant? Ne sekiraj se zaradi opazk, ljudje imajo tudi suhemu kaj pripomniti!

Nataša

PRESUHA SEM

Stara sem dvanajst let, tehtam 40 kg, merim pa 149 cm. Za koliko se moram, prosim, zrediti, da bom nosila lanko mini krila? Kaj naj jem? Prosim ne objavljaj tega pisma!

Betty

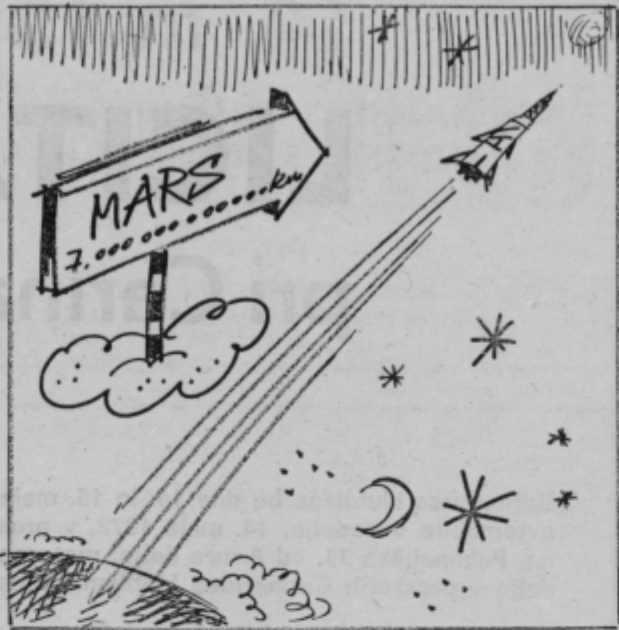
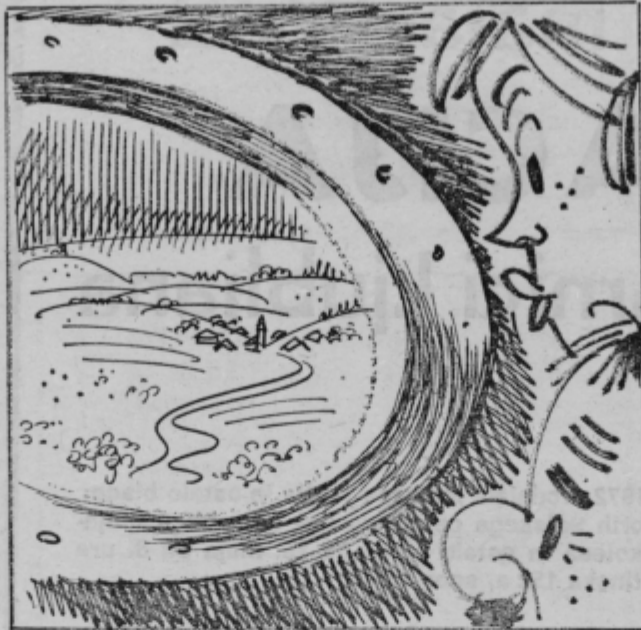
Draga Betty, kot vidiš ti vseeno v naši rubriki odgovarjam, ker je to tako splošno vprašanje, da bo zanimalo še koga drugega. Niti intimno ni, da bi zaradi tega ne smelo priti v časopis, čeprav celo na taka vprašanja javno odgovarjamo.

Pa pojdlino t stvari! Malo pretanka si res za svojo višino, a tešina tvojih kilogramov odgovarja tvojim letom. Jej, veliko jej, pa vse od kraja, predvsem pa kruha in močnatih jedi. Makarone, krompir, vmes pa veliko sadja, da boš dobro prebavljala in se pričela rediti. Pravkar doživljalš velik telesni razvoj, zato si se tudi tako »potegnila«, in ko boš še malo počakala, rečemo dve leti, pa se boš tudi pričela rediti. Takrat pa prenehaj jesti vse tisto, kar sem ti za dve leti naročila. Da ne bo spet priromalo pismence, takrat upam, malo lepše spisa no in oblikovano kot danes, z obratno vsebino — redim se, kaj naj storim?

P. S. Mini krilce pa lahko vseeno oblečeš, čeprav niso bedra najbolj debela? Ker si mlada, ker ti vse pristoji!

MED NEBOTIČNIKI

PIŠE IN RIŠE MARJAN BREGAR

29. No, vam je zdaj jasno? Vrli konstruktorji so — ker niso pogruntali nič boljšega — enostavno zapeljali Paradižnikov kabriolet v ladjo. Sicer pa — oglejmo si ga pozornije. Ali ni tak kot »Lunohod«?

Tako ali drugače! Bil je edinstven, veličasten trenutek! Spet skupaj stari, neločljivi prijatelji: Paradižnik, Klara in kabriolet!

In da je bil trenutek še bolj edinstven, so se ravno v tem hipu spodaj prikazali znani griči in zvonik svete Klare, zaščitnice občanov Košate lipe ...

»Ustavil!« je zavpila Klara.

Paradižnik se je vrgel na gume in vzvode, Vrtel, pristikal je in premikal jih je. Pot mu je oblihl čelo.

Tedaj pa se je oglasil zvočnik v kotu.

»Halo! Tu vesoljski center! Ne trudite se, mister predsednik! Nihče več ne more spremeniti raketi načrtane poti — raketa potuje avtomatično!

»Kam, za božjo voljo?« je zatulil Paradižnik.

»Na Mars!« je škrtnil zvočnik.

RADIO Celje

Na srednjem valu 202 m in UKV 97 MHz

Ob delavnih začetek oddaje ob 16.00 s poročili in Tehnomercatorjevo reklamo. Ob 18.05 — naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, ob 16.40 — zabavni globus, ob 17.00 — kronika, ob 17.15 — obvestila. Zaključek oddaj ob delavnih je ob 18.00 uri.

Petek, 5. maja: 17.30 — turistična oddaja, 17.45 — revija mladinskih pevskih zborov celjske občine.

Sobota, 6. maja: 17.30 — poslušate jih najraje.

Nedelja, 7. maja: 11.00 — napoved časa in programa, Tehnomercatorjevo sporočilo, 11.03 — pogovor s poslušalci, 11.23 — obvestila, 11.35 — zabavni globus, 11.55 — naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 12.40 — literarna oddaja: Stane Terčak — Celjski komunisti v boju z režimom, 12.58 — nedeljske glasbene razglednice, 13.30 — 60 minut za razvedrilo, 14.30 — konec oddaje.

Ponedeljek, 8. maja: 17.30 — športni pregled, 17.45 — novo pri Jurotonu.

Torek, 9. maja: 17.30 — torkova reportaža: Jure Krašovec — Dan zmage.

Sreda, 10. maja: 17.30 — iz de-

la občinskih skupščin, 17.45 — celjski godalni orkester (posnetek koncerta).

Ljubljana

VSAG DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30 in ob 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

Petek, 5. maja: 8.10 Glasbena matineja; 9.35 Z orkestrom Armand Bernard; 10.20 Pri vas doma; 11.00 Poročila — Turistični napotki za naše goste iz tujine; 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Silva Avšič: Možnost razširitve pridelovanja fižola; 12.40 Z domačimi ansambli in godci; 13.30 Priporočajo vam ... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.35 Glasbeni intermezzo; 16.00 »Vrtljake«; 17.10 Človek in zdravje; 18.15 »Signal«; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice; 20.00 Naj narodni pojo; 20.30 »Top-pops 13«; 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih; 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih.

Sobota, 6. maja: 8.10 Glasbena matineja; 9.35 S Pihalnim orkestrom RTV Ljubljana; 10.20 Pri vas doma; 11.00 Poročila — Turistični napotki za naše goste iz tujine; 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Milan Lekšan: Redčenje plovov pri breskvah; 12.40 »Po domače«; 13.30 Priporočajo vam ... 14.10 Sobotno popoldne za mladi svet; 15.30 Glasbeni intermezzo; 16.00 »Vrtljake«; 17.10 Gremo v kino; 18.15 Iz operetnega sveta;

19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambli Mihe Dovžana; 20.00 Mladinski radijski klub; 21.30 Zabavna radijska igra — Dr. Walter Gerteis: »Inšpektor Jones pripoveduje«; 22.20 Oddaja za naše izseljence.

Nedelja, 7. maja: 6.00—8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke — Frane Puntar: »Gosli«; 9.05 Koncert iz naših krajev; 10.05 Se pomnite, tovariši ... 10.25 Pesmi borbe in dela; 11.00 Poročila — Turistični napotki za naše goste iz tujine; 12.30 Nedeljska reportaža; 14.30 Humoreska tega tedna — M. Wasilevski: Humoreske; 15.05 Iz opernega sveta; 16.00 Radijska igra — Friedrich Dürrenmatt: »Večerna ura v pozni jeseni«; 16.50—19.00 Nedeljsko športno popoldne; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice; 20.00 »V nedeljo zvečer«; 22.20 Godala za lahko noč.

Ponedeljek, 8. maja: 8.10 Glasbena matineja; 9.20 Cilebanov svet; 10.20 Pri vas doma; 11.00 Poročila — Turistični napotki za naše goste iz tujine; 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Jože Spanring: Informacija srednješolcem z dežele, ki se niso izbrali poklic; 12.40 Pihalni orkestri na koncertnem odru; 13.30 Priporočajo vam ... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Glasbeni intermezzo; 16.00 »Vrtljake«; 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne; 18.15 Godala v ritmu; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z zadovoljnimi Kranjci; 20.00 Predstavljamo vam nov posnetek opere »Jevgenij Onegin«; 22.15 Za ljubitelje jazz.

Torek, 9. maja: 8.10 Operna matineja; 10.20 Pri vas doma; 11.00 Poročila — Turistični napotki za naše goste iz tujine; 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Anton Robič: Sodelovanje med živinorejci in strokovnjaki pospeševalci naj bo vsaj bolj živahno; 12.40 Z domačimi ansambli in godci; 13.30 Priporočajo vam; 14.10 Glasbena tribuna mladih; 15.30 Glasbeni intermezzo; 16.00 »Vrtljake«; 17.10 Popoldanski simfonični koncert; 18.15 V torku na svidenju; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z Alpskim kvintetom; 20.00 Prodajalna melodij; 20.30 Radijska igra — Ciril Kosmač: »Pomladni dan«; 22.15 Samospevi Vilka Ukmarja.

Sreda, 10. maja: 8.10 Glasbena matineja; 9.25 Z orkestrom Helmut Zacharias; 10.20 Pri vas doma; 11.00 Poročila — Turistični napotki za naše goste iz tujine; 12.30 Kmetijski nasveti — Dr. Drago Šabec: Edemska bolezen pri prašičih; 12.40 »Od vasi do vasi«; 13.30 Priporočajo vam ... 14.10 Zamejski zbori pojo; 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Glasbeni intermezzo; 16.00 »Vrtljake«; 17.10 Jesikovski pogovori; 18.15 Slovenske popevke; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice; 20.00 Simfonični orkester RTV Ljubljana v stereo studiu; 22.15 S festivalov jazz.

Četrtek, 11. maja: 8.10 Operna matineja; 9.35 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov; 10.20 Pri vas doma; 11.00 Poročila — Turistični napotki za naše goste iz tujine; 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Vilko Stern: Ekonomika v sadjarstvu; 12.40 Igrajo pihalne godbe; 13.30 Priporočajo vam ... 14.30 Z ansambli Mojmir Sepe; 15.30 Glasbeni intermezzo; 16.00 »Vrtljake«; 17.10 Koncert po željah poslušalcev; 18.30 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambli Francija Paharja; 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov; 22.15 Med mojstrovini Bartoka in Prokofjeva.

POSLUŠATE IJ NAJRAJE

Pozdravljeni ljubitelji glasbe, pozdravljeni še enkrat v imenu Trgovskega podjetja »TEHNO-MERCATOR« Celje. Gotovo ste že slišali za novost, ki jo uvajamo v to priljubljeno radijsko oddajo. Namreč, odslej bomo v vsaki številki »NOVEGA TEDNIKA« objavili naslove pesmi in imena izvajalcev s tistih plošč, po katerih ste najraje segali v preteklem tednu in sicer na oddelku gramofonskih plošč v »Veleblagovnici T« in v prodajalnah »Elektro« in »Radio«. Seveda tudi na nagrade nismo pozabili — vsakič bomo izžrebali srečnega dobitnika, ki bo prejel ploščo po lastni izbiri. Sicer pa vse in še mnogo več v radijski oddaji »Poslušate jih najraje« v soboto. Zdaj pa pogledjmo, katere plošče ste najraje kupovali v minulem tednu:

CLIFF RICHARD — SING A SONG OF FREEDOM
IVICA SERFEZI — JOZETOV IZLET
JOE COCKER — CRY ME A RIVER
MIDDLE OF THE ROAD — SACRAMENTO
OLIVERA KATARINA — LJUBAV
VIS STRANCI — VRATI MI SE VRATI
BAKER STREET PHILHARMONIC — LOVE
STORY (STRAN »A«)
NADA KNEŽEVIĆ — SETI SE NASE LJUBAVI
LALLY STOTT — JAKARADA
VIS GRESNICI — TRIRIRI HUANITA

Ime in priimek:

Točen naslov:

Naslov skladbe:

Plošče kupujem v: »Veleblagovnica T«, »Elektro«, »Radio«
(Ustrezno obkroži).

SEDAJ JE ČAS...

za izbiro
kopalnih oblek
in potrebščin
za letovanje

VELEBLAGOVNICA
TEHNO
CELJE

14. in 15. maja 1972 LICITACIJA pri Carinarnici Ljubljana

Carinarnica Ljubljana bo dne 14. in 15. maja 1972 prodajala motorna vozila in ostalo blago: avtomobile v nedeljo, 14. maja 1972, v prostorih Šolskega centra za tisk in papir, Ljubljana, Pokopališka 33, od 8. ure dalje, motorna kolesa in ostalo blago pa 15. maja od 8. ure dalje v prostorih Carinarnice Ljubljana, Šmar tinska 152 a, soba 13/II.

Ogled vozil in ostalega blaga bo samo v soboto, 13. maja 1972 od 8.—13. ure in od 14.—17. ure v Carinarnici Ljubljana.

OSEBNI AVTOMOBILI

ZACETNA CENA

1. Opel Kadett, letnik 1970, nevozen	30.000.—
2. Mercedes 250, letnik 1971, zaleten	21.000.—
3. Zastava 1300, letnik 1969, nevozen	20.400.—
4. Ford 20 M, letnik 1968, zaleten	15.000.—
5. Ford Taunus 17 M, letnik 1970, zaleten	15.000.—
6. Opel Rekord, letnik 1968, nevozen	15.000.—
7. Ford Capri 1700, letnik 1970, zaleten	20.000.—
8. Opel Kadett Coupe, letnik 1967, zaleten	12.000.—
9. Mercedes 190 S, letnik 1962, zaleten	12.000.—
10. BMW 1500, letnik 1963, nevozen	11.000.—
11. Volkswagen 1500, letnik 1965, nevozen	10.000.—
12. Mercedes 220 S, letnik 1963, nevozen	10.000.—
13. VW Combi, letnik 1960, nevozen	10.000.—
14. VW 1600, letnik 1966, nevozen	10.000.—
15. Opel Admiral, letnik 1968, zgoren	10.000.—
16. Volkswagen 1500, letnik 1968, nevozen	9.000.—
17. Ford Combi, letnik 1955, nevozen	8.000.—
18. Opel Rekord, letnik 1966, nevozen	8.000.—
19. VW 1500 Carman Ghia, letnik 1966, zaleten	8.000.—
20. Mercedes 220 S, letnik 1962, zaleten	8.000.—
21. Volkswagen 1200, letnik 1966, brez motorja	8.000.—
22. Opel Rekord, letnik 1966, zaleten	7.500.—
23. Skoda 1000 MB, letnik 1970, nevozen	7.000.—
24. Volkswagen 1600 TL, letnik 1966, zaleten	7.000.—
25. Fiat 750, letnik 1963, nevozen	7.000.—
26. Fiat 124, letnik 1969, nekompleten	7.000.—
27. Opel Rekord, letnik 1966, zaleten	6.500.—
28. Volkswagen 1200, letnik 1962, nevozen	6.500.—
29. Opel Kadett, letnik 1968, zaleten	6.000.—
30. Citroen DE 15, letnik 1965, nevozen	6.000.—
31. Ford Taunus 12 M, letnik 1963, nevozen	6.000.—
32. Mercedes 190 D, letnik 1959, nevozen	6.000.—
33. Opel Rekord, letnik 1966, zaleten	5.500.—
34. Opel Kapitän, letnik 1958, nevozen	5.000.—
35. Fiat 600 D, letnik 1964, nevozen	5.000.—
36. Ford Taunus 17 M, letnik 1962, nevozen	5.000.—
37. Opel Rekord, letnik 1966, zaleten	5.000.—
38. Volkswagen 1200, letnik 1961, zaleten	5.000.—
39. Volkswagen 1500, letnik 1964, zaleten	5.000.—
40. Volkswagen 1500, letnik 1963, zaleten	5.000.—
41. Opel Rekord, letnik 1965, nevozen	5.000.—
42. Ford Taunus 17 M, letnik 1963, zaleten	5.000.—
43. Volkswagen 1300, letnik 1968, zaleten, registracija samo motor	5.000.—
44. Volkswagen 1200, letnik 1960, zaleten	5.000.—
45. Volkswagen 1200, letnik 1965, zaleten	5.000.—
46. Volkswagen 1500, letnik 1965, zaleten	5.000.—
47. Opel Kadet Coupe, letnik 1963, nevozen	5.000.—
48. Opel Rekord, letnik 1962, nevozen	4.500.—
49. Volkswagen 1200, letnik 1962, zaleten	4.000.—
50. Opel Rekord, letnik 1964, nevozen	4.000.—
51. Ford Taunus 17 M, letnik 1962, zaleten	4.000.—
52. Ford Taunus 17 M, letnik 1964, zaleten	4.000.—
53. Opel Rekord, letnik 1963, zaleten	4.000.—
54. Opel Rekord, letnik 1964, zaleten	4.000.—
55. Simca 1000, letnik 1967, nevozen	4.000.—
56. Opel Rekord, letnik 1961, zaleten	3.500.—
57. Renault 4 L, letnik 1966, zaleten	3.000.—
58. Opel Rekord, Caravan, letnik 1962, nevozen	3.000.—
59. Opel Rekord, letnik 1959, nevozen	2.000.—
60. Skoda 1000 MB, letnik 1968, reg. motorja	1.000.—
61. Ford Taunus 17 M, letnik 1963, karamboliran	2.000.—
62. Fiat 1100, letnik 1961, zaleten	2.000.—
63. Opel Rekord, letnik 1960, nevozen	2.000.—
64. Fiat 600 D, letnik 1964, zaleten	2.000.—
65. Opel Rekord, letnik 1957, nevozen	2.000.—
66. Buick letnik 1962, zaleten	2.000.—
67. BMW 700, letnik 1964, zaleten, reg. samo motor	1.000.—
68. Opel Rekord, letnik 1956, nevozen	1.000.—

PONOVNO NA LICITACIJI

69. Opel Rekord, letnik 1970, nevozen	60.000.—
70. Ford Transit, letnik 1966, nevozen	40.000.—
71. Mercedes 220 SE, letnik 1962, nevozen	20.000.—
72. Volkswagen Combi, letnik 1963, nevozen	20.000.—
73. Volkswagen Combi bus, letnik 1966, nevozen	15.000.—

TOVORNI AVTOMOBILI

74. Mercedes 312, letnik 1969, nosilnost 4,5 tone nevozen	12.000.—
---	----------

OSEBNI AVTOMOBILI

75. Renault 16, letnik 1967, zaleten	10.500.—
76. Plymouth Barracuda, letnik 1963, nevozen	10.500.—
77. Alfa Romeo 1300 GT letnik 1970, zaleten	10.000.—
78. Volvo 1800 S Coupe, letnik 1965, zaleten	10.000.—
79. Opel Kadett, letnik 1969, zaleten	8.000.—
80. Volkswagen 1500, letnik 1965, zaleten	8.000.—
81. Opel Rekord, letnik 1958, nevozen	8.000.—
82. Renault 10, letnik 1963, prevračan	7.000.—
83. Volkswagen 1500, Variant, letnik 1963, zaleten	7.000.—
84. Opel Rekord, letnik 1963, nevozen	7.000.—
85. Peugeot 404, letnik 1965, nevozen	7.000.—
86. Citroen ID 19, letnik 1963, nevozen	7.000.—
87. Peugeot 404, letnik 1964, zaleten	7.000.—
88. Opel Rekord, letnik 1964, nevozen	6.000.—
89. Ford Consul 1500, Caravan, letnik 1964, zaleten	6.000.—
90. Fiat 1800, letnik 1960, nevozen	5.500.—
91. Volkswagen 1200 Automatic, letnik 1960, nevozen	5.500.—
92. Peugeot 403, letnik 1958, nevozen	5.000.—
93. Volkswagen 1200, letnik 1962, nevozen	5.000.—
94. Ford Consul, letnik 1964, zaleten	5.000.—
95. Fiat 1500, letnik 1968, reg. samo karoserije	5.000.—
96. Ford Taunus 17 M, letnik 1962, nevozen	5.000.—
97. Opel Rekord, letnik 1962, nevozen	5.000.—
98. Mercedes 180 D, letnik 1956, nevozen	5.000.—
99. Opel Rekord, letnik 1965, zaleten	5.000.—
100. DKW De Luxe, letnik 1964, nevozen	4.000.—
101. Opel Rekord, letnik 1962, nevozen	4.000.—
102. Opel Kapitän, letnik 1959, nevozen	4.000.—
103. Volkswagen Combi bus, letnik 1959, nevozen	4.000.—
104. Fiat 600, letnik 1968, nevozen	3.500.—
105. Opel Rekord, letnik 1964, zaleten	3.500.—
106. Volkswagen 1500, letnik 1964, reg. samo motor, zaleten	3.500.—
107. Ford Fairlane, letnik 1963/65, nevozen	3.500.—
108. Volkswagen 1200, letnik 1960, zaleten	3.500.—
109. Volkswagen 1200, letnik 1958, nevozen	3.500.—
110. Ford Taunus 17 M, letnik 1961, zaleten	3.500.—
111. Austin 1600 Cambridge, letnik 1962, zaleten	3.000.—
112. Volkswagen Combi bus, letnik 1960, nevozen	3.000.—
113. Opel Rekord, letnik 1964, zaleten	3.000.—
114. Ford Taunus 17 M, letnik 1962, nevozen	3.000.—
115. VW Carman Ghia, letnik 1964, zaleten	3.000.—
116. Peugeot 404 Caravan, letnik 1966, zaleten	2.400.—
117. Opel Kapitän, letnik 1960, nevozen	2.100.—
118. Volkswagen 1200, letnik 1965, nekompleten	2.000.—
119. Ford Taunus 17 M Caravan, brez registracije	2.000.—
120. Opel Rekord Caravan letnik 1962, zaleten	1.800.—
121. BMW 700, letnik 1959, zaleten	1.500.—
122. Ford Taunus 12 M, letnik 1966, reg. motorja	1.400.—
123. Ford Taunus 17 M, letnik 1958, nevozen	1.400.—
124. Opel Rekord, letnik 1956, zaleten	700.—
125. Volkswagen 1500 Combi bus, letnik 1965, nevozen	10.000.—

in ostalo blago (mopedi, avtomobili itd.).

Pravico do udeležbe na licitaciji imajo vse pravne in fizične osebe. Udeleženci morajo v dneh, določenih za ogled blaga, t. j. v soboto, 13. maja 1972, vplačati 10 odst. varščino od začetne cene v carinarnici Ljubljana, predstavniki podjetij pa morajo poleg tega predložiti še pooblastilo.

V nedeljo, dne 14. maja 1972 ne bomo sprejemali več avkcij, temveč samo v soboto, 13. maja 1972.

Vse informacije o licitaciji lahko dobite po telefonu od 10. 5. 1972 dalje na št. 316-588, Carinarnica Ljubljana.

Spisek ostalega blaga, ki ni objavljen v tem oglasu, bo izobešen na oglasni deski Carinarnice Ljubljana.

športne vesti

PRAZNIČNA ATLETIKA

Venko delas so imeli v minulih prazničnih dneh atleti, med katerimi smo zabegnili kar nekaj solidnih rezultatov.

Najprej moramo omeniti sodelovanje Celjanov na državnem prvenstvu v tehničnih disciplinah, ki je nova vrsta atletskega tekmovanja pri nas. V tem tekmovanju štejejo povpreček najboljših rezultatov petih tekmovalcev zuba v posamezni disciplini. Kladi varjevi tekmovalci so bili najuspešnejši pri skoku v daljino za ženske, kjer so celjske tekmovalke zasedle tretje mesto, medtem ko so bili moški pri metu kopja četrto drugo. Za se zaradi bolezni enega tekmovalca celjski atleti niso mogli udeležiti tekmovanja v skoku ob palici, kjer si bili pravi gotovo tudi dobro uvrščeni.

Že pred praznik se je na Kladivarjevem tekaškem mitingu okviru kvalifikacij za atletski pokal Slovenije izkazal dolgoletni Peter Svet, ki je postavil odlični rezultat v teku na 5000 m s časom 14:10,2, prav tako Liser s časom 14:39,4. Svet je zmagal tudi na krosu tabornikov v Muti, kjer je zmago za Kladivar dosegel še Kovarčič v mladinski konkurenci, sicer pa so imeli največ uspeha po novno atleti in atletinje iz Velenja, ki so osvojili že tretjo ekipo zmago zapored.

Slednjič moramo omeniti še dvojno zmago Kocuvana na mitingu v Celovcu, kjer je prvo mesto osvojila tudi Urnkarjeva.

PRIREDITEV NA OKREŠLJU

Na Okrešlju je bil že v soboto 29. aprila tradicionalni prvomajski veselalet, na katerem je nastopilo preko 40 smučarjev iz različnih slovenskih klubov. Proga je bila odlično izpeljana izpod štirih Rinko do neposredne bližine Frischantovega doma na Okrešlju. Vreme pa tudi snežne razmere so bile ugodne. Proga je bila dolga 1600 m višinsko razlika 380 m, a njej pa je bilo postavljenih 34 vratil.

Letošnje tekmovanje predstavlja predvsem zmagovalce mariborskih smučarjev, ki so bili premočni tako pri moških, kot v ženski konkurenci. Najboljši Celjan Jezernik je bil peti z zaostankom 8 sekund za zmagovalcem Pirnatom Mežnaric in Govedaric (Izletnik) pa sta zasedla sedmo, oziroma osmo mesto. Pri ženskah je premočno zmagala Zorajeva iz Maribora. Pripomniti pa moramo, da je smučarski klub Izletnik tekmovanje odlično izvedel, slednjič pa je treba pohvaliti tudi njihovo prizadevnost pri ohranitvi tradicije tega lepega spominskega tekmovanja.

K. JUČ

POVPREČEN KLADIVAR

Mladi celjski nogometaš, ki so sodelovali na turnirju podzveznih reprezentanc so dosegli tudi letos uspeh. Najprej so v skupini osvojili drugo mesto po številu golov, ko so najprej premagali Murško. Soboto 1:0 in izgubili proti Mariboru 0:1. V borbi za tretje mesto so premagali odlično Ljubljano 3:2. Zmagovalec je Kranj, drugi je M. Sobota in tretji Celje.

V conski nogometni ligi je največ uspeha požel tokrat Olimpija. Potem, ko je premagala v Stari Koprni 3:0, je tokrat odpravila tudi močno Dravinjo 1:0. Edin zadetek je dosegel Koštomaj v 41. minuti. V derbju v Stari Koprni sta se razšla Kovinar in Šoštanj z neodločnim rezultatom 2:2. Strelec — Godunc in Motoh in Kovinarja in Klampfer in Cimermann za Šoštanj.

Zadnji teden v aprilu je KLADIVAR dvakrat gostil slovenske liguške: najprej v zaostalem 12. kolu verško SLAVIJO, v nedeljo pa KOPER. Celjani so v obeh srečanjih iztržili samo dve točki, ponovno pa zamudili vrsto priložnosti pred nasprotnikovimi vrati. Rezultati — dvakrat 1:1.

Tretjevrščenca SLAVIJA je iz Glasje dokaz srečno in ob nespretnosti domačih napadalec rešila točko Celjani so srečanje na čeli sicer podjeto, s usvarjajo priložnosti in jih neodgovorno tudi zapravljali. Do odmore je REBERSAK uspel ukaniti gostujočega vratarja. V nadaljevanju so Verčan številčno razmerje izenačili, ga pa dosegli bolj po krivdi oče obrambe z vratarjem na čelu.

Redno nedeljsko kolo proti KOPRU za Celjane tudi ni bilo uspešno. Zanimivo je omeniti da se je ponovila docela ista slika kot istemu nasprotniku: že v jesenski prvi tekmi. Tokrat je KLADIVAR povedel preko MOTOHA iz izvrstni podaji BOSINE. Obramba domačinov je bila nemočna štir minute pred koncem in dopustila drugo na Glasji delitev točk.

Na lestvici SNL je KLADIVAR zadržal osmo mesto in ima zdaj 14 točk.

G. BADURIČ

ŠMARTNO IN PONIKVA

Prvenstveno tekmovanje na področju celjske nogometne podzvezne je v polnem teku v 13. kolu, so se srečanja v I. skupini končala z naslednjimi izidi: Zalec — Šmartno 0:1, Straža — Senovo 2:1, Celulozar — Osankarica 1:1, Brežice — Opekar 6:0 in Vojnik — Papirničar 3:0.

Lestvica 1. skupine po 13. kolu:

Šmartno	13	11	0	2	54:11
Osankarica	13	7	3	3	30:25
Brežice	13	7	2	4	30:13
Celulozar	13	6	3	4	39:24
Ljubno	12	7	0	5	31:28
Opekar	13	6	1	6	19:26
Senovo	13	6	1	6	28:38
Straža	13	4	4	5	16:16
Vojnik	12	4	3	5	20:27
Zalec	13	4	2	7	17:33
Papirničar	13	2	1	10	24:40
Zreče	11	2	0	9	16:42

Rezultati II. skupine 9. kola: Steklar B — Laško 3:0 b.b. Polzela — Oplotnica 3:0, Boč — Gotovlje preloženo in Ponikva — Šmartno B 3:2.

Lestvica II. skupine po 9. kolu:

Ponikva	9	6	1	2	20:9
Polzela	9	5	2	2	22:12
Boč	8	5	2	1	20:7
Oplotnica	9	5	2	2	16:11
Šmartno B	9	4	1	4	18:16
Gotovlje	8	2	2	4	12:17
Laško	9	1	2	6	7:24
Steklar B	8	1	0	7	12:28

Rezultati mladinske lige: Papirničar — Kladivar 5:7, Olimpija Dravinja 1:3, Rudar — Kovinar 9:2. Na lestvici vodi Kladivar s 10 točkami.

T. TAVČA

NOV USPEH CELJSKIH JADRALCEV

Lepo vreme je bilo za praznike naklonjeno celjskim jadralcem. Ti so v nekaj dneh dosegli pet izrednih rezultatov. Pet njihovih jadrancev je doseglo normo za »ZLATI ČE«, ko so preleteli 300 km. Najprej sta iz Šoštanj poletela proti Vršču Vlado Hočvar s meteorju in Marko Leskovec s »ZLATI ČE«. Cilj je bil prelet 500 km s tem normo za »DIAMANTNI ČE«. Vse je šlo odlično, toda ni sta prišla s svojima jedrilcema nad Volvodino je postalo vreme nemogoče. Zato sta morala pristati v Borovu in Osijeku. Kljub temu pa sta preletela 310 kilometrov in s tem dosegla normo »ZLATI ČE«.

Ostala trojica pa je kar nad Slovenijo napravila isti podvig. Mirno lahko zabeležimo da je ta podvig še več vreden. V trikotni so Marko Klimar na delu Peter Karne na trenerju in Velko Sirovič na delu prelet 300 km v trikotniku. Iz Lesca so poleteli do Maribora, preko Celja v Novo mesto in nazaj v Lesce. Od vsake sodelujočih v letalskem centru je Celjanom edino uspelo preleteti to daljavo v teh dneh.

Mimo teh uspehov pa moramo omeniti stalne prelete celjskih jadrancev iz Celja. Nabor mladih tekmovalcev je preletelo te dni do Ljubljane in nazaj ter do Maribora in nazaj. Pri vseh poletih pa ni sodeloval Franc Peterka, ki je te dni odpoval v Vršču in udeležil skupnih priprav državne reprezentance za svetovno prvenstvo, ki bo od 9. do 23. julija v Vršču. Najboljši celjski jadrar bo letel na cirusu v odprti kategoriji, razmetil jedrilce nad 17 m. Redno na eni vožnji in dni tudi modelarji, ki bodo 6. maja Ajdovščini nastopili na prvem letošnjem tekmovanju za pokal P. morske. Celjani so lanskoletni republiški in državni prvaki.

J. KUČA

mali oglasi

PRODAM

HIŠO in nekaj zemlje v bližini Celja prodam. Jernej Feldin, Ljubecna 30, Skofja vas.

PRODAM gramofon stereo s ploščami, cena 25.000 s. din, radio Niš — cena 15.000 s. din in električni lonec za perilo, cena 10.000 s. din. Ogled vsak dan od 16. do 18. ure. Naslov dobite v Trafiki pri avtobusu.

PRODAM ležečo žago za razrez hlodovine. Zadobrova 57a, Skofja vas.

POBRO ohranjeno stiskalnice 501 in stroj za mletje sadja — dobro ohranjeno — prodam po ugodni ceni. Naslov v trgovini »Ojka«, Smartno ob Paki.

UGODNO prodam takoj vseljivo enostanovanjsko visokopritlično hišo in 4 ha zemlje (polovica gozd) v Lesičnem ali hišo s funkcionalnim zemljiščem tik ob cesti Celje—Kozje in 15 km od Atomskih toplic. Cena po dogovoru. Miha Vodičar, Šmarje pri Jelšah 42.

PRODAM skoraj nov kavč. Sušnik, Ljubljanska 31 (stolpnica).

DVOSTANOVANJSKO hišo v Celju prodam. Ponudbe pod »Ugodno«.

PRODAM fiat 850. Franc Hribovšek, Drešinja vas 8, Petrovče.

PRODAM hrastov les — močan; v Rečici pri Laškem po ugodni ceni. Lojzka Dolinšek, Dolska c. 6, Hrastrnik.

PRODAM zastavo 750, letnik 1962. Modrič 1 — Laško.

POPOLNOMA nov moderen moški suknjič prodam. Ponudbe pod »Suknjič«.

POSESTVO z gospodarskim poslopjem, lepim sadovnjakom, skupnega zemljišča 1 ha v območju vikend naselja prodam. Jože Kronovšek, Parižlje 65, Braslovče.

UGODNO prodam avto Volkswagen. H. A., Celje — Ul. bratov Dobrotinškov 1.

PRODAM najboljšemu ponudniku polovico hiše z dvema stanovanjema v centru Velenja. Naslov dobite v expresni popravilnici čevljev v Ljubljanski Nami v Velenju.

STANOVANJE

ZAMENJAM dvosobno komfortno stanovanje z odlično upokojevcem za dvo ali erosobno sončno v Celju ali bližini. Ponudbe pod »Pomlad«.

SPREJMEM dva fanta na stanovanje, opremljeno ali ne, s posebnim vhom. Cesta na Ostrožno 55.

DRUŽINI delavca ali upokojenca nudim stanovanje (z vrtom ali brez) pod ugodnimi pogoji. Ponudbe pod šifro »Savinjska dolina«.

ISCEM sobo v okolici Celja. Ponudbe pod »Celje«.

KUPIM

KUPIM rabljeno zidno opeko. Neža Zdolšek, M. Dobje 29, Dramlje.

ZAPOSLITEV

DEKLE za pomoč v gospodinjstvu iščem. Hrana in stanovanje preskrbljena. — Gomilsko 45.

IVAN STARKEL — vodovod inštalacije Zalec — Slandrov trg 38, takoj zaposli enega samostojnega vodovodnega inštalaterja s štiri letno prakso in erega fanta za priučičev. Plača dobra. Pismene ponudbe na gornji naslov.

RAZNO

ISCEM posrednika za prodajo dvostanovanjske hiše v Celju. Ponudbe pod »Provizija«.

NUJNO iščem dekle iz Zalca ali iz okolice za 8-urno varstvo dveh otrok. Ponudbe pod »Dopisna šola«.

OBVESTILO: Podpisana Rebernak Slava, Na otoku 8, Celje, izjavljam, da nisem plačnik dolgov mojega moža Rebernak Valterja ter da bom predmete, ki jih bo on prodal, zahtevala sodnim potom nazaj.

AUREA

kovinsko predelovalno podjetje
CELJE

izdelujemo vse vrste kovinske galanterije, značke, embleme, plakete, srebrne kontakte.

SKLAD ZA ŠTIPENDIJE
IN KREDITIRANJE PRI SKUPŠČINI
OBČINE CELJE

razpisuje
za šolsko leto 1972—73

VEČ ŠTIPENDIJ IN POSOJIL

za študij na visokih in višjih šolah
in sicer za:

- ekonomsko fakulteto
- pravno fakulteto
- fakulteto za sociologijo, politične vede in sociologijo
- fakulteto za strojništvo
- fakulteto za naravoslovje in tehnologijo (matematika, fizika)
- visoko ekonomsko-komercialno šolo (finančna smer, splošno komercialna smer, gostinsko turistična smer)
- višjo šolo za organizacijo dela
- višjo šolo za socialne delavce
- višjo pravno šolo

Na razpis se lahko prijavijo študentje, dijaki zadnjih letnikov srednjih šol ter dijaki srednjih šol, ki nameravajo nadaljevati študij v smereh, ki so razpisane.

Prosilci morajo priložiti:

- izpisek opravljenih izpitov vključno z ocenami (študentje);
- prepis spričevala prvega polletja v srednji šoli (dijaki);
- potrdilo o dohodkih staršev v letu 1971 (za upokojece odrezek pokojninske nakaznice, za prejemnike družinske pokojnine dokazilo o višini le-te, za zaposlene v tujini ustrezno potrdilo delodajalca);
- potrdilo o premoženjskem stanju in številu članov skupnega gospodinjstva

Prošnje s potrebnimi prilogami morajo prosilci poslati na gornji naslov pri Skupščini občine Celje do 30. maja 1972. Po roku prispelih prošenj in prošenj brez zahtevanih prilog sklad ne bo obravnaval.

O izidu razpisa bodo prosilci obveščeni do konca junija 1972.

Upravni odbor

INDUSTRIJSKO PODJETJE

PETA — RADEČE

razpisuje
prosti delovni mesti:

- FINANČNI KNJIGOVODJA
- OBRATNI ELEKTRIKAR

Pogoji: ekonomski tehnik, 2 leti delovnih izkušenj,
KV električar, 2 leti delovnih izkušenj.

OD po pravilniku podjetja, stanovanje po dogovoru.
Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

GRADBENO PODJETJE

»GRADNJA« — ŽALEC

razpisuje
več prostih učnih mest za izučitev poklica

- ZIDARJA
- TESARJA

Pogoji: Uspešno končana osemletka in zdravstvena sposobnost za izučitev poklica. Prošnje pošljite na naslov do 20. 5. 1972. Vse informacije dobite pri podjetju v kadrovske službi.

GOZDNO GOSPODARSTVO
CELJE

Odbor za delovna razmerja

razpisuje
na podlagi 2. člena Pravilnika o štipendiranju

5 ŠTIPENDIJ
za leto 1972/73:

1. eno štipendijo za študij na biotehnični fakulteti — Oddelek za gozdarstvo
2. dve štipendiji za študij na srednji gozdarski šoli
3. dve štipendiji za študij na ekonomski srednji šoli

V primeru, da se za navedene šole ne javi dovolj prosilcev, se upoštevajo vloge otrok delavcev podjetja tudi za druge šole, ki zgoraj niso navedene.

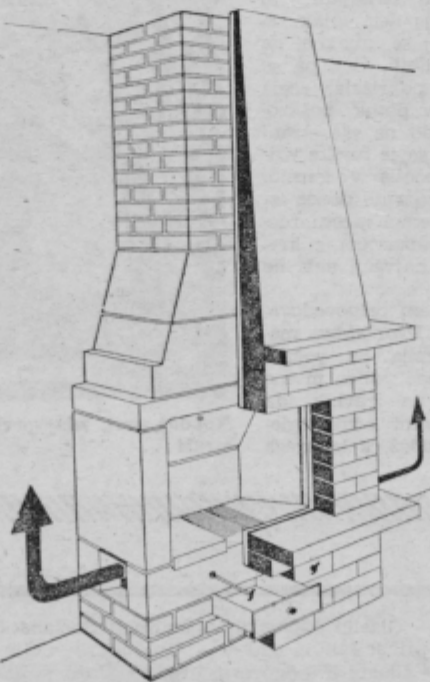
Prošnje se vlagajo na naslov Kadrovske splošnega sektorja pri Gozdnem gospodarstvu Celje, Ljubljanska cesta 13. Rok za vlogo prošnje je 30 dni po objavi razpisa.

m
revija

NAGRAJUJE

Učenci 8. razredov osnovnih šol nabirajte nove naročnike za revijo m v svojem, domačem kraju. Vprašajte svojega razrednika, ki vam bo razložil prav vse o novi akciji.

Tekmovanje bo trajalo do 31. maja letos. Najuspešnejše razrede čakajo zanimive nagrade. Več zbranih novih naročnikov, večja možnost za nagrado in končni izlet celotnega razreda.

Privoščite si zdravo toploto
v vašem domu

ODPRTI KAMIN

s toplozračnim
ogrevanjem
SUPERFIRE
(Avstrija)

Informacije in prodaja
iz konsignacije

EXPORT
KOVINOTEHNA
IMPORT

CELJE

Prvi rezultat samoprisklepa je že dobro viden. Nov otroški vrtec na Hudinji je že dobil svoj obraz. Še malo se bodo po njem zavrteli obrtniki, očistili okolje in že bo tu svečana otvoritev. Prav gotovo hitro in efektno. Upajmo, da bo tako tudi pri preostalih objektih.

SE OBETA VROČE POLETJE?

Kjub temu, da ne moremo zapisati, da bi gospodarske organizacije našega območja ne dosegale pomembnih gospodarskih dosežkov, pa vendarle kaže že sedaj opozoriti na določene težave, ki so na vidiku. Poslovni rezultati podjetij celjskega območja so bili ob zaključku poslovnega leta lepi, še zlasti v nekaterih občinah in v nekaterih delovnih organizacijah. Zelo pomembni so bili tudi dosežki na področju izvoza, čeprav pri tem celjska in velenjska občina izstopata. Kot

zanimivost velja omeniti tudi to, da sta obe občini dosegli enak izvoz, nekaj preko 13 milijonov dolarjev. Ta podatek ravno ne gre v pohvalo celjskim gospodarstvenikom, čeprav njihovih naporov ne gre podcenjevati! Podobno kot lani so analize gospodarskih gibanj tudi za letošnje prve mesece pokazale že ustaljene trende in tendence. Proizvodnja narašča, narašča prodaja in kar je še zlasti pomembno, prilično narašča tudi izvoz. Istočasno s tem pa narašča tudi

stopnja splošne nelikvidnosti. Celotna regija ima veliko več, je terjatve do svojih kupcev, kot znašajo njene obveze do dobaviteljem. Nekatera podjetja pa so v skrajno kritičnem položaju. Izvajanje ljaljo do splošne povečane likvidnosti, pa bo pogojilo tudi nekatere neželjene nevednosti. Gre namreč za to, da se od prvega julija dalje obetajo 90 odstotni osebni dohodki vsem delavcem v tistih delovnih organizacijah, katerih žiro računi bodo blokirani. Takih podjetij, ki se jim to več ali manj vsesko dogaja, pa je na našem območju kar precej. Naj omenimo le nekatera, ki so glede nelikvidnosti v največjem položaju: Kostroj, Tovarna kovanega orožja Zreče iz Komos iz konjske občine; Zelezarna, Cinkarna, Zična, Klima in še zlasti Emo iz Celja; Keramična, Sigma, Gradnja in Sip iz žalske občine; v Laškem pa ima največ težav Volna.

Obeta se torej vroče poletje in le malo je še ostalo na razpolago časa, da podvzamejo v podjetjih še kakšen učinkovit ukrep.

B. STRMCNIK

Mlini in mlinarji

Piše DRAGO MEDVED

NA SAMOTNI STRAŽI

V današnjem pričevanju o mlinih in mlinarjih bom moral ponovno omenjati dejstvo, da živimo v času »množičnega umiranja« mlinov ob potokih in rekah. To potrjuje tudi pričevanje TEREZIJE OCVRK iz Dvora pri Šmarju pri Jelšah. Nekaj zanimivosti pa mi je povedala tudi Dvoršakova mama.

Dvor. Ne, to ni ime za razkošje. To je mala vasica, ki bi jo lahko naslikal vsak realističen slikar po svoji idejni podobi. Stisnjena je med Jelšingrad in Sv. Miklavž, v slikoviti pokrajini, ki je zdaj na pomlad razkošno razgrnila svoje lepote v različnih odtenih, obokana z azurno modrinno neba. Pred človekom se odpre panorama, ki daje svoji vsebini težo, za katero bi se ogrel sam Van Gogh ali pa bi lahko služila kakršne-mukoli »malarju« za cenen kičast izdelek. In na samem začetku te enkratnosti stoji na mrtvi straži mlin TEREZIJE OCVRK. Na mrtvi straži zato, ker je bil to prvi mlin ob potoku Dvor izmed enajstih, ki so svojčas ždeli ob tej majhni, a nadvse koristni vodi. Mlin so zgradili »grajski« z Jelšingrada in še danes mu pravijo grajski mlin. Ljudje zato vedo povedati, da je včasih v njem strašilo in da je baje to celo zapisano v neki zgodovinski knjigi, ki jo je hranila Dvoršakova mama. Knjiga se je izgubila, spomin v ljudeh a je ostal. Za grajskim lastnikom je kupil mlin Šuc in ga imel vse do leta 1937. Takrat pa sta prišla v Dvor Terezija in Jurij Ocvirk in ga kupila. Gospodar Jurij je lani junija umrl in Terezija j ostala sama. Toda v bližini mlina si zidala novo hišo hčerka Marica in zet

Anton. Mlin je v dolini prvi. Potem so si sledili še Stoklasov, Dvoršakov, Gorišekov, Trzuho, Lovrekov, Vrbaškov, Križnikov, Leskovškov, Mihelak in Golčmanov. Vsi so bili razdeljeni ob vodi v razdalji, ki bi jo obhodel v slabe pol ure. Ostal je Ocvirkov — dokler bo mati Terezija še mrla. Ko bo odslužilo veliko kolo, ga ne bo nihče več popravil in tudi ta prvi stražar bo utihnil za večne čase.

»Meljemo samo za domače potrebe.« Tako pravi Terezija Ocvirk.

Terezija je doma s Kalobja, mož Jurij pa je bil z Vodruže. Po starih običajih ju je »vkup« spravil in oženil stric Franc Zelič. 1927 sta se poročila v Kalobju. V vseh letih

je bilo dela dovolj kljub veliki bratovščini ostalih mlinov. Pred desetimi leti pa so oddali obrt. Zdaj meljejo le še za svoje potrebe. Veliko kolo se še kar dobro drži. Kot bi slutilo, da je od njega odvisna usoda prvega in zadnjega spomenika v dolini.

Napitil sem se ob potoku navzgor. Nikjer več sledu o preteklosti, o časih, ko je drobna Terezija sama nosila polne vreče moka na podstrešje in to za šalo, kot je sama omenila.

Srečal sem Dvoršakovo mamo. Tudi pri njej je bil mlin. In ko sva se razgovorila, mi je povedala, da so bili v neposredni bližini Ocvirkovega — grajskega mlina hudi boji s Turki. Bila jih je polna poljana. Ob potoku je stala ženska. Ko se je vnela bitka med Kristjani in Turki, ji je nek vojak zakričal, naj se umakne, da je ne bi ubili. Ona pa se je samo pokrižala, segla z dlanjo v potok, poškrpila z vodo na vse strani in v hipu se je turška vojska pogreznila v zemljo. Od takrat pa do danes izvira na tistem mestu rdeča voda (obarvana s krvjo, ki ob največji suši ne usahne).

Ob vnetem pripovedovanju me je Dvoršakova mama potegnila za rokav, vzela gredoč palico in me popeljala na travnik, da si z lastnimi očmi ogledam ta čudež, v katerega

verjame. Moral sem si ogledati vse jarke, v katerih je bila res rdeča obarvana voda. Potem sva se vrnili nazaj proti vasi in še ves pod vtisom te ljudske le-

gende sem se prepustil njenemu vodstvu. Krenila sva ob vodi navkreber in pokazala mi je vsako hišo, kjer je bil nekoč mlin. Tako sva prispela v ozko

Nekdaj prvi, zdaj prvi in zadnji v dolini. Na samotni straži...

grapo, kjer je iz zelenja sramežljivo kukala slamnata niša z lesenim dimnikom. Pred časom so tu še živele tri sestre — Mica, Roza in Ana. V hiši živi samo še Mica. Ob hiši je še vidna raka, v kateri je pred časom še živahno tekla voda. Utrujeno mlinško kolo je obstalo, v koritu pa je prešerno cvetel regrat. Mica je sključena kurila v črni kamri, polni dima. Njene grčave, črne roke so se trudile, da bi zakurile. Po ilovnatih tleh so bili vezani lonci, črni od dima. V njih je bilo bomo kosilo mlinarice Mice. Od občine dobiva mesečno 15 tisoč starih dinarjev. To zdaje za zdravila. Oči ima že zelo slabe. Revščina v hiši, revščina v najpopolnejšem pomenu te besede.

»Niman osebne izkaznice, a bi jo rabila, potem bom pa umrla.« Mica si želi osebno izkaznico, da bo v miru umrla, ker pravi, da brez osebne izkaznice ne more umreti pošten človek, a nima slik. Obljubil sem ji slike. Eno veliko ob mlinškem kolesu, dve majhni za osebno. »V mlinu je bila sama žalost in bolezen. Nič veselega vam ne morem povedati. Samo umreti si želim.« To so bile vse besede Zupancove Mice. Po domače ji pravijo Trzuho-va Mica. Človek na pragu zastane. Zunaj je sonce. Mica je ostala v črni izbi, ovita z dimom in morda ji bo uspelo skuhat lonček krompirja za praznično kosilo. Ko sem odhajal in ji segel v ledenomrzlo dlan, me je vprašala, koliko bodo stale slike. In da bodo ja pravšnje za osebno izkaznico. Da bo lahko umrla...

Ob soteski navzgor so bili še trije mlini. Zdaj je tam mir, potok pa se je stisnil še bolj ob grapo, kakor da ga je strah, da bo moral utihniti z Mico, njenim in enajstim mlinom prelepe vasice Dvor.

Ločila sva se z Dvoršakovo mamo in odšla je proti domu.